

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W WARSZAWIE

LWA.410.6.1.2024

Pan
Sebastian Świderski
Prezes Zarządu
Polskiego Związku Piłki Siatkowej
ul. Puławska 383
02-801 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/024 – Realizacja zadań przez polskie związki sportowe w ramach programów Ministra Sportu i Turystyki

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Polski Związek Piłki Siatkowej, ul. Puławska 383, 02-801 Warszawa ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Sebastian Świderski – Prezes Zarządu Polskiego Związku Piłki Siatkowej ² od 27 września 2021 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Jacek Kasprzyk (od 7 czerwca 2016 r.).
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja zadań dofinansowanych w ramach programów Ministra Sportu i Turystyki.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2024 (do czasu zakończenia kontroli), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Tomasz Świstak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/54/2024 z dnia 15 kwietnia 2024 r. (akta kontroli tom I str. 1-3, 6)

¹ Dalej: PZPS lub Związek.

² Dalej: Prezes PZPS lub Prezes Związku.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Polski Związek Piłki Siatkowej prawidłowo realizował w latach 2019-2024 (I kwartał) zadania dofinansowywane w ramach programów Ministra Sportu i Turystyki⁵, dotyczące sportu wyczynowego, młodzieżowego i powszechnego.

Związek wydatkował środki dofinansowania zgodnie z założeniami programów i postanowieniami umów, zapewniając wystarczający nadzór nad realizacją zadań, dokonywał prawidłowego ich rozliczenia, a w przypadkach niedochowania terminu rozliczenia, zwracał niewykorzystane środki wraz z należnymi odsetkami.

Nieosiągnięcie w pełni zakładanych celów i efektów dofinansowanych zadań w zakresie wyników sportowych było spowodowane indywidualnymi zdarzeniami, najczęściej kontuzjami zawodników oraz ograniczeniami wynikającymi z epidemii Covid-19. W zakresie sportu wyczynowego i młodzieżowego wsparciem objęto zawodników kadry narodowej, zapewniając im m.in. uczestnictwo w zgrupowaniach oraz konsultacjach i zawodach krajowych i zagranicznych, a także zaopatrzenie w sprzęt sportowy oraz niezbędne wyposażenie. Realizując zadania w obszarze sportu powszechnego, upowszechniano aktywność fizyczną dzieci i młodzieży, w ramach organizowanych imprez sportowych.

Stwierdzone nieprawidłowości, polegające na:

- a) nieterminowym wywiązywaniu się z obowiązku przekazywania do Ministerstwa Sportu i Turystyki⁶ miesięcznych sprawozdań z realizacji dwóch zadań w sporcie powszechnym objętych umowami o dofinansowanie,
- b) przeprowadzeniu jednego zgrupowania zagranicznego dla zawodników kadry narodowej bez uzyskania pozytywnej opinii Zespołu Metodycznego przy Instytucie Sportu-Państwowym Instytucie Badawczym⁷ w Warszawie oraz zgody Ministra,
- c) nieterminowym zwrocie niewykorzystanych środków dotacji w odniesieniu do trzech badanych umów,
- d) ujęciu w analizie księgowej kosztów pośrednich dotyczących zakupu sprzętu (piłek siatkowych) w ramach jednej z umów dotyczących sportu powszechnego, które w realizacji danego zadania nie wystąpiły, zamiast prawidłowego ich zaksięgowania w kosztach bezpośrednich tego zadania, co zostało właściwie wykazane dopiero na etapie rozliczenia umowy (sprawozdania z realizacji zadania),

miały charakter formalny i pozostały bez wpływu na efekty realizacji zadań objętych dofinansowaniem.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz kontrolowanej działalności.

OBSZAR

Realizacja zadań dofinansowanych w ramach programów Ministra Sportu i Turystyki.

Opis stanu faktycznego

1. PZPS został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) w dniu 19 listopada 2001 r. pod numerem 0000062347.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej też: Minister.

⁶ Dalej też: MSiT.

⁷ Dalej: Zespół Metodyczny.

PZPS działa na podstawie statutu⁸. Uchwalone, w okresie objętym kontrolą, zmiany statutu zatwierdzone zostały przez Ministra Sportu i Turystyki⁹.

PZPS jest związkiem sportowym działającym w piłce siatkowej prowadzącym współzawodnictwo sportowe w piłce siatkowej halowej kobiet i mężczyzn oraz w siatkówce plażowej kobiet i mężczyzn. Celem Związku jest m.in.:

- organizacja współzawodnictwa sportowego, popularyzacja i rozwój piłki siatkowej w Polsce, reprezentowanie interesów piłki siatkowej w organizacjach krajowych i międzynarodowych, podejmowanie działań na rzecz promocji i rozwoju piłki siatkowej w formie amatorskiej i profesjonalnej;
- przygotowanie kadry narodowej do uczestnictwa w międzynarodowym współzawodnictwie sportowym, prowadzenie działalności edukacyjnej i wychowawczej w zakresie sportu, ochrona praw i interesów oraz koordynacja działań członków związku, zawodników, trenerów, instruktorów, statystyków, członków sztabów medycznych, menedżerów, sędziów i działaczy.

Władzami Związku są: Walne Zgromadzenie Delegatów, Zarząd, Komisja Rewizyjna. Organem uprawnionym do reprezentowania Związku na zewnątrz oraz działania w jego imieniu jest Zarząd¹⁰.

PZPS jest członkiem Fédération Internationale de Volleyball – Międzynarodowej Federacji Piłki Siatkowej¹¹, której Polska jest jednym z założycieli, oraz Confédération Européenne de Volleyball - Europejskiej Konfederacji Piłki Siatkowej¹².

(akta kontroli tom I str. 13-34, 37-116, 194-220)

PZPS powierzył Polskiej Lidze Siatkówki S.A. z siedzibą w Warszawie¹³ (dalej: PLS) zarządzanie profesjonalnymi rozgrywkami w piłce siatkowej mężczyzn i kobiet w najwyższej klasie rozgrywkowej. Na podstawie umowy z 5 kwietnia 2011 r. zawartej pomiędzy Związkiem a Profesjonalną Ligą Piłki Siatkowej S.A., PZPS powierzył PLS zarządzanie rozgrywkami w piłce siatkowej kobiet w najwyższej klasie rozgrywkowej oraz organizację innych wydarzeń sportowych przez okres 10 lat, począwszy od sezonu rozgrywkowego 2011/2012 do końca sezonu rozgrywkowego 2021/2022, który to okres został wydłużony do zakończenia sezonu rozgrywkowego 2027/2028¹⁴. W dniu 3 stycznia 2018 r. Związek zawarł z PLS umowę, na podstawie której powierzył PLS zarządzanie rozgrywkami w piłce siatkowej mężczyzn w najwyższej klasie rozgrywkowej oraz organizację innych wydarzeń sportowych przez okres 5 lat, począwszy od sezonu rozgrywkowego 2018/2019 do końca sezonu rozgrywkowego 2022/2023, który to okres został przedłużony do zakończenia sezonu rozgrywkowego 2027/2028¹⁵. Na powyższe powierzenie zarządzania Związek uzyskał, wymagane na podstawie z art. 15 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie¹⁶, zgody ministra właściwego do spraw kultury fizycznej. Rozgrywki w piłce siatkowej kobiet w najwyższej klasie rozgrywkowej prowadzone są pod nazwą Tauron Liga,

⁸ Zatwierdzonego uchwałą nr 11 Walnego Zgromadzenia Sprawozdawczego Delegatów Związku (dalej: Walne Zgromadzenie), zmienionego uchwałami nr 21 Walnego Zgromadzenia z dnia 27 września 2021 r. oraz nr 9 Walnego Zgromadzenia z dnia 20 czerwca 2022 r.

⁹ Poprzednia, przed okresem objętym kontrolą, zmiana statutu miała miejsce w 2018 r. i została zatwierdzona przez Ministra Sportu i Turystyki.

¹⁰ Zgodnie z § 29 ust. 1 statutu.

¹¹ Dalej: FIVB.

¹² Dalej: CEV. Rok 1928 uznawany jest za początek polskiej siatkówki w zorganizowanej formie. W 1947 r. przez 14 państw założycielskich powołana została do życia FIVB. 30 czerwca 1957 r. zwołano w Polsce Krajową Konferencję Sprawozdawczo-Wyborczą Piłki Siatkowej. Podjęto uchwałę o powołaniu do życia samodzielnego związku sportowego pod obecną nazwą (nie zachowały się dokumenty o powołaniu PZPS). W 1961 r. podjęto decyzję o włączeniu siatkówki do programu Igrzysk Olimpijskich w Tokio. W 2001 r. PZPS i kluby ekstraklasy utworzyły profesjonalną, zawodową ligę piłki siatkowej.

¹³ Wcześniej pod nazwą Profesjonalna Liga Piłki Siatkowej S.A.

¹⁴ Aneks nr 2 z dnia 17 marca 2020 r. do umowy zawartej 5 kwietnia 2011 r.

¹⁵ Aneks nr 2 z dnia 17 marca 2020 r. do umowy zawartej 3 stycznia 2018 r.

¹⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 2048, dalej: ustawa o sporcie.

a rozgrywki w piłce siatkowej mężczyzn w najwyższej klasie rozgrywkowej prowadzone są pod nazwą PlusLiga.

Ponadto pomiędzy PZPS a PLS zawarto 12 września 2018 r. umowę o powierzenie PLS zarządzanie rozgrywkami o tytuł mistrza I Ligi w piłce siatkowej mężczyzn, począwszy od sezonu rozgrywkowego 2018/2019 do końca sezonu rozgrywkowego 2022/2023, który to okres został wydłużony do zakończenia sezonu rozgrywkowego 2027/2028¹⁷. Zarządzane przez PLS rozgrywki o tytuł mistrza I Ligi w piłce siatkowej mężczyzn prowadzone są pod nazwą Tauron 1. Liga Mężczyzn. Liga ta nie jest ligą zawodową i nie mają do niej zastosowania postanowienia art. 15 ustawy o sporcie.

(akta kontroli tom I str. 165-166, tom II str. 215-229)

2. W poszczególnych latach badanego okresu PZPS zrzeszał: w 2019 r. (w sezonie rozgrywkowym 2018/2019) – 2405 zawodników¹⁸, w 2020 r. (w sezonie rozgrywkowym 2019/2020) – 2432, w 2021 r. (w sezonie rozgrywkowym 2020/2021) – 2705, w 2022 r. (w sezonie rozgrywkowym 2021/2022) – 2377, w 2023 r. (w sezonie rozgrywkowym 2022/2023) – 2156 oraz w 2024 r. (w sezonie rozgrywkowym 2023/2024) – 2654. W ww. okresie liczba zawodników posiadających licencję zwiększyła się o 10,3%¹⁹.

(akta kontroli tom I str. 329)

W okresie objętym kontrolą PZPS:

- organizował i prowadził współzawodnictwo sportowe o tytuł Mistrza Polski oraz o Puchar Polski w następujących zawodach i sportach/konkurencjach sportowych: Tauron Liga (w 2019 r. Liga Siatkówki Kobiet - LSK)/siatkówka halowa kobiet; Finał Pucharu Polski Kobiet/siatkówka halowa kobiet; PlusLiga/Siatkówka halowa mężczyzn; Finał Pucharu Polski Mężczyzn/siatkówka halowa mężczyzn; Finał Młodzieżowych Mistrzostw Polski – Juniorka/siatkówka halowa dziewcząt do lat 20; Finał Młodzieżowych Mistrzostw Polski – Junior/siatkówka halowa chłopców do lat 20; Finał Młodzieżowych Mistrzostw Polski – Juniorka Młodsza (Kadetka)/Siatkówka halowa dziewcząt do lat 18; Finał Młodzieżowych Mistrzostw Polski – Junior Młodszy (Kadet)/siatkówka halowa chłopców do lat 18; Finał Młodzieżowych Mistrzostw Polski – Młodziczka/siatkówka halowa dziewcząt do lat 16; Finał Młodzieżowych Mistrzostw Polski – Młodzik/siatkówka halowa chłopców do lat 16; Mistrzostwa Polski seniorów i seniorek/siatkówka plażowa; Mistrzostwa Polski juniorek/siatkówka plażowa; Mistrzostwa Polski juniorów/siatkówka plażowa; Półfinały Ogólnopolskiej Olimpiady młodzieży dziewcząt/siatkówka plażowa; Mistrzostwa Polski młodzików/ siatkówka plażowa; Mistrzostwa Polski młodziczek/siatkówka plażowa;
- organizował i prowadził współzawodnictwo sportowe – zawody międzynarodowe w następujących zawodach i sportach/konkurencjach sportowych:
 - w 2019 r. – Siatkarska Liga Narodów FIVB Kobiet (VNL - Volleyball Nations League)/ siatkówka halowa kobiet; Siatkarska Liga Narodów FIVB Mężczyzn (VNL)/siatkówka halowa mężczyzn; FIVB World Tour 4/siatkówka plażowa; FIVB World Tour 1/ siatkówka plażowa;
 - w 2020 r. – PZPS nie zorganizował zawodów międzynarodowych;
 - w 2021 r. – FIVB World Tour 1/ siatkówka plażowa;
 - w 2022 r. – Siatkarska Liga Narodów FIVB Mężczyzn (VNL)/ siatkówka halowa mężczyzn; Pro Tour Futures/siatkówka plażowa (czterokrotnie);
 - w 2023 r. – Siatkarska Liga Narodów FIVB Mężczyzn (VNL)/ siatkówka halowa mężczyzn oraz Pro Tour Futures/ siatkówka plażowa (trzykrotnie).

¹⁷ Aneks nr 2 z dnia 19 marca 2024 r. do umowy zawartej 12 września 2018 r.

¹⁸ Posiadających licencje PZPS.

¹⁹ Sezon rozgrywkowy 2018/2019 w relacji do sezonu rozgrywkowego 2023/2024 (I kwartał).

- organizował i prowadził współzawodnictwo sportowe – zawody mistrzowskie oraz przygotowania do takich zawodów, w następujących zawodach i sportach/konkurencjach sportowych:
 - w 2019 r. – Turniej Kwalifikacyjny do Igrzysk Olimpijskich Tokyo 2020 Kobiet/ siatkówka halowa kobiet; Turniej Kwalifikacyjny do Igrzysk Olimpijskich Tokyo 2020 Mężczyzn/ siatkówka halowa mężczyzn, Mistrzostwa Europy Kobiet (rozgrywki grupy B, 1/8 i 1/4 Finału)/ siatkówka halowa kobiet;
 - w 2020 r. – PZPS nie zorganizował tego rodzaju zawodów;
 - w 2021 r. – Turniej Kwalifikacyjny do Mistrzostw Europy U16 Kobiet/ siatkówka halowa kobiet do lat 16; Mistrzostwa Europy Mężczyzn rozgrywki grupy A, 1/8, 1/4, 1/2 Finału i mecze o III miejsce i Finał/ Siatkówka halowa mężczyzn;
 - w 2022 r. – Turniej Kwalifikacyjny do Mistrzostw Europy U20 Mężczyzn/ siatkówka halowa mężczyzn do lat 20; Turniej Kwalifikacyjny do Mistrzostw Europy U21 Kobiet/ siatkówka halowa kobiet do lat 21; Mistrzostwa Europy U22 Mężczyzn/ siatkówka halowa mężczyzn do lat 22; Mistrzostwa Świata Mężczyzn/ siatkówka halowa mężczyzn, Mistrzostwa Świata Kobiet/ siatkówka halowa kobiet;
 - w 2023 r. – Turniej Kwalifikacyjny do Igrzysk Olimpijskich Paryż 2024 Kobiet/ siatkówka halowa kobiet;
 - w 2024 r. – Mistrzostwa EEVZA, tj. Wschodnioeuropejskiego Strefowego Stowarzyszenia Piłki Siatkowej U20 Mężczyzn – Turniej Kwalifikacyjny do Mistrzostw Europy U20 Mężczyzn/ siatkówka halowa mężczyzn do lat 20.

(akta kontroli tom I str. 330-341)

W badanym okresie PZPS ustanawiał reguły sportowe, organizacyjne i dyscyplinarne w prowadzonym współzawodnictwie sportowym, w szczególności w formie uchwalanych: przepisów dotyczących organizacji turniejów siatkówki plażowej na dany rok; regulacji w zakresie organizacji rozgrywek w piłce siatkowej seniorskich i młodzieżowych drużyn na szczeblu centralnym na dany sezon; przepisów ustalających zasady i tryb transferów i wypożyczeń do i z klubów krajowych uczestniczących we współzawodnictwie sportowym wszystkich szczebli w rozgrywkach ligowych PZPS oraz Pucharze Polski na dany sezon; regulacji dotyczących systemu rozgrywek o Mistrzostwo Polski w kategoriach młodzieżowych na dany sezon oraz półfinałów i finałów w kategoriach młodzieżowych w siatkówce plażowej na dany okres; przepisów odnoszących się do zasad wydawania, odmowy wydania, zawieszania lub cofnięcia licencji uprawniających kluby do udziału w rozgrywkach piłki siatkowej szczebla centralnego na dany sezon; regulaminów określających zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej²⁰.

(akta kontroli tom I str. 345-447)

W latach 2019-2023 w PZPS powołało do kadry narodowej następującą liczbę zawodników: w 2019 r. – 574 (w kategoriach seniorów: 85 mężczyzn i 74 kobiety, w kategoriach młodzieżowych: juniorów – 99 osób, juniorów młodszych – 216, młodzików – 97, młodzieżowców – 3); w 2020 r. – 518 (w kategoriach seniorów: 60 mężczyzn i 54 kobiety, w kategoriach młodzieżowych: juniorów – 118 osób, juniorów młodszych – 173, młodzików – 105, młodzieżowców – 8); w 2021 r. – 535 (w kategoriach seniorów: 73 mężczyzn i 55 kobiet, w kategoriach młodzieżowych: juniorów – 135 osób, juniorów młodszych – 150, młodzików – 85, młodzieżowców – 37); w 2022 r. – 465 (w kategoriach seniorów: 53 mężczyzn i 52 kobiety, w kategoriach

²⁰ Regulamin dyscyplinarny został przyjęty uchwałą nr 13 Zgromadzenia Sprawozdawczego Delegatów z dnia 11 czerwca 2018 r.

młodzieżowych: juniorów – 82 osób, juniorów młodszych – 116, młodzików – 102, młodzieżowców – 60); w 2023 r. – 377 (w kategoriach seniorów: 53 mężczyzn i 47 kobiet, w kategoriach młodzieżowych: juniorów – 87 osób, juniorów młodszych – 114, młodzieżowców – 76).

Powoływanie do kadry narodowej odbywało się na podstawie Regulaminu powoływania zawodników do kadry narodowej PZPS oraz zasad powoływania zawodników kadry narodowej PZPS na zawody mistrzowskie²¹. W ramach przygotowań kadr narodowych do poszczególnych zawodów mistrzowskich przeprowadzano badania lekarskie, organizowano zawody krajowe, konsultacje oraz zgrupowania krajowe i zagraniczne. W trakcie przygotowań kadra szkoleniowa i medyczna oceniała zawodników pod kątem stanu zdrowia, przygotowania fizycznego, technicznego oraz taktycznego i ustalała skład do reprezentacji w zawodach mistrzowskich. Po zawodach mistrzowskich kadra szkoleniowa przygotowywała wymaganą dokumentację, którą PZPS przysyłał do MSiT. W każdym roku odbywała się ocena merytoryczna występów w zawodach mistrzowskich, dokonywana z udziałem przedstawicieli PZPS, Zespołu Metodycznego oraz MSiT.

PZPS realizował działania obejmujące obsługę formalno-prawną kadr narodowych w siatkówce halowej (w kategorii seniorów), polegające w szczególności na: przygotowaniu dokumentacji merytorycznej oraz założeń budżetowych do wniosku do MSiT o dofinansowanie ze środków budżetu państwa kosztów przygotowań reprezentacji narodowych do startu oraz startu w zawodach mistrzowskich; dostosowaniu zakresu działań reprezentacji narodowych do planów zatwierdzonych w umowach zawartych z MSiT; podejmowaniu działań formalno-organizacyjnych umożliwiających pracę reprezentacji narodowych; bieżących korektach zakresu pracy reprezentacji narodowych oraz komunikowaniu ich do Departamentu Sportu Wyczynowego²² MSiT; przygotowaniu dokumentacji merytorycznej do rozliczenia realizowanych umów o dofinansowanie ze środków budżetu państwa kosztów przygotowań reprezentacji narodowych do startu oraz startu w zawodach mistrzowskich danego sezonu, zawartych z MSiT.

(akta kontroli tom I str. 149-155, 326-328, 342-344)

Prezes Zarządu PZPS wyjaśnił, że podejmowane działania skutkowały stworzeniem warunków formalnych i organizacyjnych do pracy reprezentacji narodowych. Podsumowania pracy reprezentacji formułowane były w dokumentacji sprawozdawczej przygotowywanej zgodnie z wytycznymi MSiT i zatwierdzanej przez uprawnionych członków Zarządu PZPS.

Nadzór nad przygotowywaniem do udziału w IO, MŚ i ME oraz udział zawodników kadry narodowej w tych wydarzeniach sprawowali pracownicy Pionu Szkolenia PZPS²³ oraz Zespołu ds. Seniorskich Kadr Narodowych²⁴. Pion Szkolenia odpowiadał za organizację pracy (w tym przede wszystkim akcji szkoleniowych) kadr narodowych we wszystkich kategoriach wiekowych, z wyłączeniem halowych seniorskich kadr narodowych kobiet i mężczyzn. Pracownicy wymienionych wyżej komórek swoje zadania mieli określone w zakresach obowiązków.

(akta kontroli tom I str. 327-328)

3. W latach 2019-2024 (I kwartał) na realizację 18 umów²⁵ w ramach programów Ministra dotyczących sportu wyczynowego dofinansowanych ze środków budżetu państwa w części 25 – Kultura fizyczna, PZPS otrzymał dotacje w ogólnej wysokości

²¹ Przyjętego uchwałą nr 35/2019 Zarządu PZPS z dnia 16 kwietnia 2019 r.

²² Dalej: DSW.

²³ Do 19 października 2021 r. Pion Sportu i Szkolenia.

²⁴ Od 20 października 2021 r.

²⁵ Zrealizowano 17 zadań. Jedno zadanie jest w trakcie realizacji.

248 256,9 tys. zł (w tym w 2024 r. 11 000,0 tys. zł), z czego wykorzystał ogółem 234 315,1 tys. zł²⁶. I tak na wykonanie:

- siedmiu umów w ramach *Programu dofinansowania ze środków budżetu państwa zadań związanych z przygotowaniem zawodników kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich oraz przygotowaniem i udziałem w mistrzostwach świata i Europy w sportach olimpijskich*²⁷, Związek otrzymał 54 277,6 tys. zł, z czego wykorzystał 41 993,3 tys. zł;
- dziewięciu umów w ramach *Programu wspierania promocji sportu przez organizację w Polsce międzynarodowych imprez mistrzowskich, zawodów z cyklu Pucharu Świata oraz zawodów zaliczanych do klasyfikacji światowej międzynarodowej federacji sportowej działającej w sporcie olimpijskim lub paraolimpijskim lub innej uznanej przez Międzynarodowy Komitet Olimpijski*²⁸, otrzymał najwyższe dofinansowanie ogółem, w wysokości 193 820,3 tys. zł, z czego wykorzystał 192 162,9 tys. zł;
- dwóch umów w ramach *Programu wspieranie projektów naukowych w zakresie sportu wyczynowego*²⁹ otrzymał 159,0 tys. zł, które wykorzystał w całości.

W ramach *Programu dofinansowania ze środków budżetu państwa zadań związanych z przygotowaniem zawodników kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich oraz przygotowaniem i udziałem w mistrzostwach świata i Europy w sportach olimpijskich*, PZPS corocznie zawierał umowy z MSiT (w 2019 r. zawarł dwie umowy) na zadania, których przedmiotem było przygotowanie i udział w imprezach rangi mistrzowskiej, na które wydatkował ogółem 41 993,3 tys. zł środków dotacji. Ponadto na realizację tychże zadań ze środków własnych przeznaczył 3322,0 tys. zł. Związek nie wykorzystał i zwrócił do MSiT kwotę 1284,3 tys. zł udzielonej dotacji, co stanowiło 2,9% otrzymanych środków.

W ramach *Programu wspierania promocji sportu przez organizację w Polsce międzynarodowych imprez mistrzowskich, zawodów z cyklu Pucharu Świata oraz zawodów zaliczanych do klasyfikacji światowej międzynarodowej federacji sportowej działającej w sporcie olimpijskim lub paraolimpijskim lub innej uznanej przez Międzynarodowy Komitet Olimpijski* Związek zawarł z MSiT dziewięć umów, z czego dwie w 2019 r., jedną w 2021 r., cztery w 2022 r. oraz dwie w 2023 r. W związku z realizacją ww. umów, Związek wydatkował 192 162,9 tys. zł środków dotacji. Ponadto na realizację zadań będących przedmiotem umów, ze środków własnych Związek przeznaczył 41 206,8 tys. zł. Związek nie wykorzystał i zwrócił do MSiT kwotę 1 657,5 tys. zł udzielonej dotacji, co stanowiło 1,0% otrzymanych środków.

W ramach *Programu wspieranie projektów naukowych w zakresie sportu wyczynowego* Związek zawarł z MSiT dwie umowy w 2021 r., otrzymując i wydatkując na ten cel 159,0 tys. zł. Związek nie współfinansował zadań objętych tymi umowami ze środków własnych lub innych.

(akta kontroli tom II str. 1-16)

²⁶ W badanym okresie PZPS nie otrzymał dofinansowania z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej na realizację zadań w sporcie wyczynowym.

²⁷ Umowy: nr 2019/0022/0074/UDot/40/DSW z 25 lutego 2019 r., nr 2019/0439/0074/UDot/40/DWS z 26 lipca 2019 r., nr 2020/0019/0074/UDot/40/DSW z 12 lutego 2020 r., nr 2021/0032/0074/UDot/40/DSW z 24 lutego 2021 r., nr 2022/0087/0074/UDot/40/DSW z 7 kwietnia 2022 r., nr 2023/0043/0074/UDot/40/DSW z 15 lutego 2023 r. oraz nr 2024/0052/0074/UDot/40/DSW z 19 marca 2024 r.

²⁸ Umowy: nr 2019/0425/0074/UDot/DSW z 3 lipca 2019 r., nr 2019/0424/0074/UDot/DSW z 3 lipca 2019 r., nr 2021/0114/0074/UDot/DSW z 7 maja 2021 r., nr 2022/0029/0074/UDot/DSW z 11 lutego 2022 r., nr 2022/0434/0074/UDot/DSW z 15 czerwca 2022 r., nr 2022/0468/0074/UDot/DSW z 20 czerwca 2022 r., nr 2022/0601/0074/UDot/DSW z 28 czerwca 2022 r., nr 2023/0115/0074/UDot/DSW z 4 kwietnia 2023 r. oraz nr 2023/0216/0074/UDot/DSW/RC z 21 czerwca 2023 r.

²⁹ Umowa nr 2021/0302/0074/UDot/40/DSW z 15 czerwca 2021 r. oraz nr 2021/0491/0074/UDot/40/DSW z 30 sierpnia 2021 r.

W badanym okresie łączna kwota wykorzystanego i rozliczonego dofinansowania na wszystkie ww. programy wyniosła 234 315,1 tys. zł, z czego: w 2019 r. – 16 597,2 tys. zł (w ramach czterech umów zawartych z Ministrem), w 2020 r. – 6268,1 tys. zł (jedna umowa), w 2021 r. – 13 088,9 tys. zł (cztery umowy), w 2022 r. – 165 728,4 tys. zł (pięć umów) oraz w 2023 r. – 32 632,5 tys. zł (trzy umowy). W badanym okresie dofinansowanie zadań wzrastało, poza okresem ograniczeń związanych z epidemią Covid-19, kiedy nastąpił spadek dofinansowania i liczby realizowanych zadań. Wzrost wydatków w 2022 r. związany był z kosztami opłat licencyjnych na rzecz FIVB.

(akta kontroli tom I str. 449, tom II str. 1-16)

4. Badaniem objęto dwie umowy dofinansowane w ramach *Programu dofinansowania ze środków budżetu państwa zadań związanych z przygotowaniem zawodników kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich oraz przygotowaniem i udziałem w mistrzostwach świata i Europy w sportach olimpijskich*, tj.:

a) umowę nr 2019/0022/0074/UDot/40/DSW z 25 lutego 2019 r. o dofinansowanie na kwotę 7500,0 tys. zł, z czego wydatkowano 7487,1 tys. zł, a niewykorzystane środki w kwocie 12,9 tys. zł zwrócono w terminie przewidzianym w umowie (15 stycznia 2020 r.). PZPS sporządził i terminowo przekazał do MSiT sprawozdanie częściowe z realizacji zadania za okres styczeń-czerwiec 2019 r. (30 sierpnia 2019 r.), sprawozdanie częściowe za okres do 30 listopada 2019 r. (30 listopada 2019 r.) oraz sprawozdanie końcowe (24 stycznia 2020 r.). PZPS częściowo osiągnął zakładane cele i efekty zadania, w tym:

- III miejsce mężczyzn i IV miejsce kobiet w piłce siatkowej halowej w ME drużyn seniorskich (zrealizowano założony cel);
- w siatkówce plażowej, spośród pięciu par męskich, cel zrealizowała jedna (zajmując IV miejsce w ME), a spośród trzech par żeńskich, cel zrealizowała jedna para (zajmując II miejsce w ME). Nieosiągnięcie w pełni zakładanych celów w siatkówce plażowej wynikało z kontuzji zawodników, uniemożliwiających przygotowanie się do gry na najwyższym poziomie. PZPS nie uzyskał premii wskazanej w Programie MSiT, gdyż w 2019 r. nie odbyły się zawody, które uprawniałyby Związek do wystąpienia o taką premię.

W efekcie zrealizowanego zadania dofinansowaniem objęto 159 zawodników kadry narodowej oraz 34 szkoleniowców (trenerów głównych, trenerów asystentów, trenerów współpracujących). Ponadto w ramach zadania odbyło się 47 zgrupowań i konsultacji krajowych, 18 zgrupowań i konsultacji zagranicznych, siedem zawodów krajowych, 29 zawodów zagranicznych oraz cztery zawody mistrzowskie, w których udział wzięli zawodnicy kadry narodowej. Zawodnikom zapewniono m.in. sprzęt sportowy i specjalistyczny oraz suplementy diety.

(akta kontroli tom II str. 388-463)

b) umowę nr 2022/0087/0074/Udot/40/DSW z 7 kwietnia 2022 r. o dofinansowanie na kwotę 7900,0 tys. zł, z czego wydatkowano 7882,8 tys. zł, a różnicę w wysokości 17,2 tys. zł zwrócono w dniu 9 marca 2023 r. wraz z odsetkami³⁰.

Zgodnie z wymaganymi terminami PZPS sporządził i przekazał do MSiT sprawozdania częściowe oraz końcowe z realizacji zadania (26 stycznia 2023 r.). W wyniku weryfikacji MSiT w dniu 2 marca 2023 r. PZPS złożył korektę rozliczenia, której przyjęcie Ministerstwo potwierdziło pismem z 3 marca 2023 r. PZPS częściowo osiągnął zakładane cele i efekty zadania, w tym :

³⁰ Łącznie zwrócono 17 212,47 zł, w tym 17 158,47 zł z tytułu pobrania dotacji w nadmiernej wysokości oraz 54 zł z tytułu odsetek zapłaconych od nieterminowego zwrotu (odsetki obliczone jak dla zaległości podatkowych).

- w piłce siatkowej halowej w Mistrzostwach Świata drużyna seniorska męska zrealizowała cel (II miejsce), drużyna żeńska zajęła VII miejsce (cel określono w przedziale miejsc I-VI);
- w siatkówce plażowej, spośród czterech par męskich, cel zrealizowały trzy, zaś w siatkówce plażowej żeńskiej, wszystkie (dwie) drużyny.

Umowa była dwukrotnie aneksowana – MSiT zwiększył kwotę przyznanej dotacji o 400,0 tys. zł, przekazując dodatkowe środki w związku ze zdobytym medalem w MŚ seniorów, z przeznaczeniem na stypendia sportowe dla członków kadry narodowej (dotyczy medalu za zajęcie II miejsca w MŚ Mężczyzn w 2022 r., które odbywały się w Polsce i Słowenii).

W efekcie zrealizowanego zadania dofinansowaniem objęto 105 zawodników kadry narodowej oraz 26 szkoleniowców (trenerów głównych, trenerów asystentów, trenerów współpracujących). Ponadto w ramach zadania odbyły się 82 zgrupowania i konsultacje krajowe, 8 zgrupowań i konsultacji zagranicznych, 20 zawodów krajowych, 36 zawodów zagranicznych oraz sześć zawodów mistrzowskich, w których udział wzięli zawodnicy kadry narodowej. Zawodnikom zapewniono m.in. sprzęt sportowy i specjalistyczny oraz suplementy diety.

W ramach umowy zrealizowano zgrupowanie/konsultacje zagraniczne w Kienbaum (Niemcy) dla zawodniczek/seniorek piłki siatkowej halowej w okresie 24-26 sierpnia 2022 r. bez wymaganej programem zgody dyrektora Departamentu Sportu Wyczynowego w MSiT³¹ oraz bez pozytywnej opinii Zespołu Metodycznego, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.
(akta kontroli tom III str. 1-93)

PZPS dokonywał oceny startu zawodników, których udział był dofinansowany w ramach ww. badanych umów.

W odniesieniu do umowy 2019/0022/0074/UDot/40/DSW, sprawdzeniem objęto udział w ME w piłce siatkowej kobiet (halowej). Opracowane przez PZPS założenia startu złożono do DSW w MSiT 26 lipca 2019 r. (wraz z preliminarem). Jako zadanie wynikowe przyjęto zajęcie miejsc w przedziale V-VIII (zrealizowano osiągnięciem IV miejsca). PZPS opracował ocenę startu w ME kobiet, które złożył do DSW 19 września 2019 r. Związek nie posiadał dokumentu zatwierdzającego założenia startu oraz opinii Zespołu Metodycznego, dotyczącej oceny startu zawodniczek w ME. Z wyjaśnień kierownika wyszkolenia w PZPS wynika m.in., że Zespół Metodyczny nie udostępnił PZPS pisemnej opinii ani dokumentu zatwierdzającego założenia startu, natomiast w dniu 24 października 2019 r., w siedzibie MSiT, odbyło się posiedzenie z udziałem członków Zespołu Metodycznego, przedstawicieli Ministerstwa oraz Kierownika Wyszkolenia, w sprawie oceny startu. Protokół tego posiedzenia nie został udostępniony przedstawicielowi PZPS. Kierownik wyszkolenia wyjaśnił również, że opinia Zespołu Metodycznego do założeń startu była pozytywna, w szczególności z uwagi na zrealizowanie zadania wynikowego, tj. zajęcie IV miejsca w ME 2019. Opinia ta nie została udostępniona w formie pisemnej, podobnie jak pozytywna ocena startu.

W odniesieniu do umowy 2022/0087/0074/UDot/40/DSW badaniem objęto udział w MŚ w piłce siatkowej mężczyzn (halowej). Opracowane przez PZPS założenia startu wraz z preliminarem złożono do DSW w MSiT 9 sierpnia 2022 r. Jako zadanie wynikowe przyjęto zajęcie miejsc medalowych (uzyskano II miejsce). PZPS opracował ocenę startu w MŚ Mężczyzn i złożył ją do DSW w dniu 3 października 2022 r. Związek nie był w posiadaniu dokumentu zatwierdzającego założenia startu oraz opinii Zespołu Metodycznego dotyczącej oceny startu zawodniczek w ME.

³¹ Dalej: dyrektor DSW.

Z wyjaśnień Dyrektora Zespołu ds. Seniorskich Kadr Narodowych w PZPS wynika, że Zespół Metodyczny nie udostępnił PZPS pisemnej opinii oraz dokumentu zatwierdzającego założenia startu. Posiedzenie w sprawie oceny startu odbyło się w MSiT 24 października 2022 r., wzięli w nim udział członkowie Zespołu Metodycznego, przedstawiciele Ministerstwa oraz Dyrektor Zespołu ds. Kadr Narodowych. Protokół posiedzenia nie został udostępniony przedstawicielowi PZPS. Wyrażona na tym spotkaniu opinia Zespołu Metodycznego, w zakresie oceny startu, była pozytywna, w szczególności ze względu na zrealizowanie zadania wynikowego, tj. zajęcia II miejsca w MŚ 2022. Opinia Zespołu nie została udostępniona PZPS w formie pisemnej, gdyż zwyczajowo taka opinia nie jest przekazywana do PZPS. To samo odnosi się do pozytywnej oceny startu.

(akta kontroli tom I str. 457-481)

Zadania, o których wyżej mowa, PZPS zrealizował zgodnie z zawartymi umowami oraz *Programem dofinansowania ze środków budżetu państwa zadań związanych z przygotowaniem zawodników kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich oraz przygotowaniem i udziałem w mistrzostwach świata i Europy w sportach olimpijskich*. W szczególności stwierdzono, że:

- PZPS zapewnił udział środków własnych w wymaganej wysokości (co najmniej 5% kosztów ogółem) dla ww. badanych umów, odpowiednio na poziomie: 8,1% oraz 7,52%;
- wysokość kosztów pośrednich nie przekroczyła limitu 15% kosztów bezpośrednich przyznanego dofinansowania i wyniosła, dla ww. badanych umów, odpowiednio 8,73% oraz 8,4%;
- zbadane koszty bezpośrednie (odpowiednio dla ww. zadań, o wartości: 20,3% oraz 20%) poniesiono zgodnie z katalogiem kosztów określonych w programie, w szczególności w zakresie zakwaterowania, wyżywienia, transportu zawodników, wynagrodzenia trenerów oraz ich asystentów, opieki fizjoterapeutów.

(akta kontroli tom II str. 388-397; tom III str. 82-93)

W odniesieniu do ww. umów, sprawdzeniem objęto postępowanie zakupowe przeprowadzone na podstawie Regulaminu udzielania zamówień niepublicznych w trakcie realizacji wybranych zadań publicznych przez PZPS³², którego przedmiotem było świadczenie usług sprzedaży, wystawienia i dostarczenia biletów lotniczych. Związek skierował zapytanie ofertowe do wybranych podmiotów oferujących poszukiwane usługi oraz zamieścił na stronie internetowej stosowne ogłoszenie, w szczególności określające warunki i termin składania ofert. Spośród sześciu ofert, które wpłynęły, wybrano najkorzystniejszą, spełniającą warunki i kryteria zapytania. Z wybranym usługodawcą w dniu 3 stycznia 2019 r. zawarto umowę na okres 24 miesięcy, z możliwością przedłużenia na kolejne 12-miesięczne okresy. Umowę aneksowano 17 grudnia 2020 r. oraz 16 grudnia 2021 r., uzasadniając jej zmianę oraz wydłużenie terminu obowiązywania utrzymującą się sytuacją pandemiczną.

(akta kontroli tom I str. 493-495, 505-517)

5. W latach 2019-2023 ze środków budżetu państwa z części 25 - Kultura fizyczna, w ramach *Programu wspierania promocji sportu przez organizację w Polsce międzynarodowych imprez mistrzowskich, zawodów z cyklu Pucharu Świata oraz*

³² Wprowadzonego uchwałą Prezydium Zarządu PZPS nr 11/2013 z dnia 17 kwietnia 2013 r. Zgodnie z § 6 ust. 1 ww. regulaminu, PZPS zawierając umowy, których zawarcie jest wyłączone z zakresu stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych, zobowiązany był wydatkować środki w sposób celowy, oszczędny i konkurencyjny, w trybie przetargu, zgodnie z art. 70¹ i 70³ - 70⁵ ustawy Kodeks cywilny, chyba, że charakter umowy lub jej przedmiot czynią niezasadnym zastosowanie formy przetargu lub przepisy szczególne przewidują inną formę i tryb zawierania umowy. Stosownie do § 6 ust. 2 ww. regulaminu, ogłoszenie, o którym mowa w art. 70¹ § 2 ustawy Kodeks cywilny, winno być kierowane do możliwie nieograniczonego kręgu adresatów.

zawodów zaliczanych do klasyfikacji światowej międzynarodowej federacji sportowej działającej w sporcie olimpijskim lub paraolimpijskim lub innej uznanej przez Międzynarodowy Komitet Olimpijski, dofinansowano ogółem dziewięć zawodów i imprez mistrzowskich:

- w 2019 r.: FIVB Beach Volleyball World Tour Warsaw 2019/ Puchar Świata kobiet i mężczyzn w siatkówce plażowej, który odbył się w Warszawie, od 12 do 16 czerwca 2019 r.; Mistrzostwa Europy w piłce siatkowej kobiet CEV Eurovolley 2019/ Mistrzostwa Europy w siatkówce halowej kobiet, które odbyły się w Łodzi, od 23 sierpnia do 8 września 2019 r.;
- w 2021 r.: CEV Mistrzostwa Europy w Piłce Siatkowej Mężczyzn 2021/ Mistrzostwa Europy w siatkówce halowej mężczyzn (w ramach zawodów kwalifikacyjnych do IO Tokio 2020), które odbyły się w Katowicach, Krakowie i Gdańsku od 1 do 19 września 2019 r.;
- w 2022 r.: FIVB Mistrzostwa Świata w Piłce Siatkowej Kobiet 2022 – FIVB Volleyball World Championship Netherlands-Poland 2022, które odbyły się w Katowicach, Krakowie i Gdańsku, od 23 września do 15 października 2022 r.; FIVB Mistrzostwa Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn 2022, które odbyły się w Katowicach i Gliwicach, od 26 sierpnia do 11 września 2022 r.; VNL– Siatkarska Liga Narodów Mężczyzn, w Gdańsku od 5 do 10 lipca 2022 r.;
- w 2023 r.: Volleyball Nations League Men 2023 – Finals/ Siatkarska Liga Narodów Mężczyzn w Gdańsku od 19 do 23 lipca 2023 r.; FIVB Road to Paris Volleyball Qualifier 2023 for Women/ turniej kwalifikacyjny kobiet do IO w Paryżu, który odbył się w Łodzi od 16 do 24 września 2023 r.

(akta kontroli tom I str. 448)

Badaniem objęto dwie umowy dofinansowane w ramach ww. programu, tj.:

- a) umowę nr 2022/0468/0074/Udot/DSW z 20 czerwca 2022 r. o dofinansowanie na kwotę 28 616,4 tys. zł, z czego wydatkowano 27 394,4 tys. zł. Niewykorzystane środki w wysokości 1222,0 tys. zł zwrócono terminowo 13 stycznia 2023 r. Wraz z wnioskiem do Ministra, PZPS przedstawił dokument potwierdzający przyznanie przez właściwą międzynarodową federację sportową (FIVB) organizacji międzynarodowych imprez mistrzowskich – MŚ Mężczyzn w 2022 r., określił udział organizacyjny i finansowy MSiT w realizacji zadania publicznego, zestawienie zbiorcze kosztów zadania publicznego, w tym zadania i ich zakres dofinansowywane ze środków budżetowych (głównie opłaty licencyjne, koszty obsługi sędziowskiej, informatycznej, wynajmu obiektów, zapewnienia bezpieczeństwa), zasoby kadrowe i rzeczowe oraz szczegółowy projekt zadania zawierający m.in. liczbę uczestników (112 zawodników, 500 wolontariuszy, 12 sędziów, 88 osób towarzyszących, 39 osób niezbędnych do realizacji zadania, 20 osób biorących udział w realizacji zadania), termin zadania (czerwiec-grudzień) oraz miejsce (Katowice i Gliwice).

PZPS terminowo złożył sprawozdanie końcowe z realizacji zadania (26 stycznia 2023 r.). Zrealizowano wyznaczone cele, zakładające: osiągnięcie jak najlepszego wyniku (zajęcie II miejsca); popularyzację dyscypliny sportu (m.in. osiągnięto frekwencję na meczach z udziałem reprezentacji Polski średnio na poziomie 90%); zapewnienie transmisji telewizyjnej w mediach prywatnych i publicznych; zdobycie przez zawodników doświadczenia poprzez udział w rozgrywkach na najwyższym poziomie rywalizacji, w tym w szczególności zawodników z krótkim stażem kadrowym. Zgodnie z założeniami strategii promocyjnej mistrzostw, PZPS osiągnął efekty polegające na: promocji Polski na arenie międzynarodowej, promocji miast gospodarzy wydarzenia (Katowice, Gliwice), promocji siatkówki jako lubianej i rodzinnej dyscypliny sportowej Polaków, poprzez zapewnienie wysokiej frekwencji na meczach.

- b) umowę nr 2023/0115/0074/Udot/DSW z 4 kwietnia 2023 r. o dofinansowanie na kwotę 8482,5 tys. zł, z czego wykorzystano całość przyznaných środków. Wraz z wnioskiem do Ministra, PZPS przedstawił dokument potwierdzający przyznanie przez FIVB organizacji Finału Ligi Narodów w siatkówce (VNL) w 2023 r., określił udział organizacyjny i finansowy MSiT w realizacji zadania publicznego, zestawienie zbiorcze kosztów zadania publicznego, w tym zadania i ich zakres dofinansowywane ze środków budżetowych (głównie opłaty licencyjne, koszty obsługi sędziowskiej, informatycznej), zasoby kadrowe i rzeczowe oraz szczegółowy projekt zadania zawierający m.in. liczbę uczestników (112 zawodników, 30 wolontariuszy, 12 sędziów, 88 osób towarzyszących, 30 osób niezbędnych do realizacji zadania, 20 osób biorących udział w realizacji zadania), termin zadania (luty-grudzień) oraz miejsce (Gdańsk).

PZPS terminowo złożył sprawozdanie końcowe z realizacji zadania (26 stycznia 2024 r.). Zrealizowano wyznaczone cele, zakładające: osiągnięcie jak najlepszego wyniku (zajęcie I miejsca); popularyzację dyscypliny sportu (m.in. osiągnięto frekwencję na meczach z udziałem reprezentacji Polski średnio na poziomie 95%, na pozostałych średnio 59%; zapewnienie transmisji telewizyjnej w mediach prywatnych i publicznych; zdobycie przez zawodników doświadczenia poprzez udział w rozgrywkach na najwyższym poziomie rywalizacji, w tym w szczególności zawodników młodych stażem kadrowym. Zgodnie z założeniami strategii promocyjnej mistrzostw, PZPS osiągnął efekty polegające na: promocji Polski na arenie między narodowej, promocji miasta gospodarza wydarzenia (Gdańska), promocję siatkówki jako lubianej i rodzinnej dyscypliny sportowej Polaków poprzez zapewnienie wysokiej frekwencji na meczach.

Zadania, o których wyżej mowa, PZPS zrealizował zgodnie z umowami o dofinansowanie oraz programem Ministra dotyczącym wspierania promocji sportu poprzez dofinansowanie imprez mistrzowskich, w szczególności:

- PZPS zapewnił udział środków własnych w wymaganej dla danej umowy wysokości (co najmniej, odpowiednio: w 2022 r. 10% i w 2023 r. 15%), odpowiednio dla umowy z 2022 r. 10,13% a dla umowy z 2023 r. 15,15% całkowitych kosztów zadania);
- wysokość kosztów pośrednich nie przekroczyła limitu 10% kosztów bezpośrednich przyznanego dofinansowania (dotyczy tylko umowy na zadanie w 2022 r., w umowie na zadanie w 2023 r. koszty pośrednie finansowane ze środków dotacji nie wystąpiły);
- zbadane koszty bezpośrednie (odpowiednio dla ww. zadań o wartości 70,6% oraz 97,1%) poniesiono zgodnie z katalogiem kosztów określonych w programie Ministra, przeznaczono je głównie na zakwaterowanie, wyżywienie, transport zawodników, koszty licencji za przyznanie praw do organizacji imprez, wynajem hal, koszty zabezpieczenia medycznego, ochrony i bezpieczeństwa imprez³³.

W odniesieniu do ww. umów, dotyczących wspierania promocji sportu poprzez dofinansowanie organizacji w Polsce, zbadano dwa postępowania przeprowadzone na podstawie § 6 ust. 1 Regulaminu udzielania zamówień niepublicznych w trakcie

³³ PZPS prowadził dla badanych zadań wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków na realizację zadania, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych. Zbadane dowody księgowe kosztów bezpośrednich i pośrednich zostały opisane, sprawdzone, zatwierdzone przez osoby posiadające uprawnienia do ww. czynności zgodnie z wymogami przepisów art. 21 i 22 ustawy o rachunkowości. Zapłaty za wydatki dokonano do dnia 31 grudnia danego roku, tj. do dnia zakończenia realizacji zadania.

realizacji wybranych zadań publicznych przez PZPS, tj. w trybie przetargu, zgodnie z art. 70¹ i 70³ - 70⁵ Kodeksu cywilnego³⁴, tj.:

- na świadczenie kompleksowej oprawy artystycznej podczas MŚ Mężczyzn w Siatkówce Halowej w 2022 r. (na kwotę 7872,0 tys. zł brutto) Ogłoszenie o przetargu skierowano do możliwie nieograniczonego kręgu adresatów, poprzez umieszczenie informacji na stronie internetowej Związku³⁵. W ramach postępowania złożono jedną ofertę, która nie podlegała odrzuceniu, 13 sierpnia 2022 r. ofertę uznano za najkorzystniejszą, mając na uwadze przyjęte w specyfikacji zamówienia kryteria oceny ofert (cena). W dniu 24 sierpnia 2022 r. zawarto z oferentem umowę, której przedmiotem była realizacja usługi kompleksowej obsługi artystycznej (w tym technicznej) tego wydarzenia;
 - na świadczenie usług zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony podczas Turnieju Finałowego Ligi Narodów w Siatkówce Halowej Mężczyzn VNL 2023 (na kwotę 319,4 tys. zł brutto). Ogłoszenie o przetargu skierowano do możliwie nieograniczonego kręgu adresatów poprzez umieszczenie informacji na stronie Związku³⁶. W ramach postępowania złożono jedną ofertę, która nie podlegała odrzuceniu, 13 czerwca 2023 r. ofertę uznano za najkorzystniejszą, mając na uwadze przyjęte w specyfikacji zamówienia kryteria oceny ofert. W dniu 10 lipca 2023 r. zawarto z oferentem umowę, której przedmiotem było świadczenie usług zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony podczas Turnieju.
- (akta kontroli tom I str. 493-495; 505-506, 518-525, tom II str. 107-109, 157-159)

6. W latach 2019-2024 (I kwartał) PZPS zrealizował dwa zadania w ramach programu *Wspieranie projektów naukowych w zakresie sportu wyczynowego* finansowane z budżetu państwa, tj.:

- zadanie pn. *Badanie poziomu przeciwciał anty SARS-CoV-2 u zawodników piłki siatkowej oraz ocena zmian ich stężenia pod wpływem treningu sportowego*³⁷,
- zadanie pn. *Gęstość mineralna obszaru kości ręki i profil hormonalny jako markery dojrzałości biologicznej zawodników siatkówki kadry narodowej U14 i U15*³⁸.

(akta kontroli tom II str. 4-5)

Sprawdzeniem objęto umowę nr 2021/0302/0074/Dot/40DSW z 15 czerwca 2021 r. (o największej wartości z realizowanych w ramach ww. programu), na którą uzyskano dofinansowanie w kwocie 80,0 tys. zł i w całości je wykorzystano. Prace badawcze w ramach tego projektu wykonał Instytut Sportu – PIB, na podstawie umowy zawartej z PZPS. Zgodnie z wymogami programu informacje na temat realizacji zadania przekazywane były MSiT w formie raportu częściowego (z 28 lipca 2021 r.) oraz raportu końcowego (z 15 listopada 2021 r.)³⁹. Rezultaty zrealizowanego projektu przedstawiono w analizie naukowej, stanowiącej załącznik do raportu końcowego. Komisja MSiT, z udziałem dyrektora DSW, przyjęła raport końcowy.

³⁴ Wprowadzonego uchwałą Zarządu PZPS nr 51/2022 z dnia 12 maja 2022 r. w przedmiocie uchylenia dotychczas obowiązującego Regulaminu udzielania zamówień niepublicznych w trakcie realizacji wybranych zadań publicznych przez PZPS i przyjęcia nowego Regulaminu udzielania zamówień niepublicznych w trakcie realizacji wybranych zadań publicznych przez PZPS. Zgodnie z § 6 ust. 1 ww. regulaminu PZPS zawierając umowy, których zawarcie jest wyłączone z zakresu stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych, zobowiązany był wydatkować środki w sposób celowy, oszczędny i konkurencyjny, w trybie przetargu, zgodnie z art. 70¹ i 70³ - 70⁵ ustawy Kodeks cywilny, chyba, że charakter umowy lub jej przedmiot czynią niezasadnym zastosowanie formy przetargu lub przepisy szczególne przewidują inną formę i tryb zawierania umowy. Stosownie do § 6 ust. 2 ww. regulaminu, ogłoszenie, o którym mowa w art. 70¹ § 2 ustawy Kodeks cywilny, winno być kierowane do możliwie nieograniczonego kręgu adresatów.

³⁵ www.pzps.pl/zwiazek/przetargi-i-zamowienia/przetargi/22999.

³⁶ www.pzps.pl/zwiazek/przetargi-i-zamowienia/przetargi/24178.

³⁷ Umowa nr 2021/0302/0074/Dot/40DSW z dnia 15 czerwca 2021 r.

³⁸ Umowa nr 2021/0491/0074/Dot/40DSW z dnia 30 sierpnia 2021 r.

³⁹ Protokoły odbioru: części projektu z 12 sierpnia 2021 r. oraz całości projektu z 30 listopada 2021 r. podpisane przez członków Komisji pod przewodnictwem Dyrektora Departamentu Sportu Wyczynowego MSiT.

Badaniami objęto grupę zawodników i zawodniczek kadry narodowej piłki siatkowej. Cele i efekty dotyczyły: oceny liczby zawodników, u których wystąpiła odpowiedź immunologiczna na skutek zakażenia wirusem SARS-CoV-2 i określenie poziomu wytworzonej odporności na podstawie ilościowego pomiaru przeciwciał; określenie, czy badanej grupie są zawodnicy, którzy przeszli COVID-19 w sposób bezobjawowy oraz obserwacja występowania istotnych zmian poziomu przeciwciał w czasie (w toku treningu sportowego). Rezultaty realizacji zadania były spójne z założonymi efektami i wskazały, że uprawianie sportu na poziomie wyczynowym stanowi duże obciążenie dla organizmu. Wysiłki fizyczne na treningach i podczas zawodów, kumulacja zmęczenia oraz stres psychiczny mogą niekorzystnie wpływać na układ odpornościowy zawodników. Pandemia wirusa SARS-CoV-2 stała się dodatkową przeszkodą w procesie treningowym. Efektem działania wirusa jest nie tylko możliwość wystąpienia choroby COVID-19 u poszczególnych zawodników, ale także zaburzenie procesu treningowego wywołane ewentualnymi okresami kwarantanny lub izolacji. Ustalono, że możliwość oceny odporności immunologicznej zawodników przeciw wirusowi SARS-CoV-2 oraz skuteczności szczepień ochronnych może zminimalizować negatywny wpływ pandemii na przygotowania sportowe zawodników. (akta kontroli tom II str. 33-106)

Ww. zadanie PZPS zrealizował zgodnie z umową o dofinansowanie i programem Ministra, przy czym 93,8% objętych badaniem kosztów bezpośrednich dotyczyło wynagrodzenia za wykonanie projektu badawczego. W ramach realizacji tego zadania nie poniesiono kosztów pośrednich finansowanych z dotacji. Związek nie przeprowadził konkursu na wyłonienie wykonawcy usługi objętej umową. Z wyjaśnień starszego specjalisty ds. administracyjnych, prawnych i formalnych w PZPS⁴⁰ wynika, że w kwietniu 2021 r. Związek zawarł umowę z Instytutem Sportu, której przedmiotem były badania sportowców pod kątem skuteczności szczepień. W ocenie PZPS w momencie przyznania dotacji, nie istniał inny podmiot mogący przeprowadzić przedmiotowe badania. To powodowało, że nie przeprowadzono konkursu w celu wyłonienia wykonawcy. Instytut Sportu zwrócił się do Związku o złożenie wniosku do Ministerstwa o przyznanie dofinansowania takich badań. Należy dodać, że w programach Ministra, np. w programie dofinansowania ze środków budżetu państwa zadań związanych z przygotowaniem zawodników kadry narodowej w 2022 r. zaleca się, aby badania diagnostyczne zawodników, w tym dotyczące COVID-19, zleceńiobiorca wykonywał w Instytucie Sportu.

(akta kontroli tom I str. 495, tom II str. 33-35)

7. W latach 2019-2024 (I kwartał) PZPS zrealizował zadania (na podstawie 12 umów) w ramach dwóch programów Ministra dotyczących sportu powszechnego, dofinansowanych ze środków budżetu państwa i Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej⁴¹, na które otrzymał dofinansowanie w ogólnej wysokości 1750,0 tys. zł, a wykorzystał w kwocie 1704,2 tys. zł, w tym:

- 10 zadań w ramach wspierania projektów upowszechniania sportu dzieci i młodzieży realizowanych w programie *Sport Wszystkich Dzieci*⁴², na które wykorzystał środki dofinansowania w kwocie 1304,2 tys. zł;
- dwa zadania w ramach upowszechniania sportu w społeczeństwie w programie *Sport dla Wszystkich*⁴³, na które wykorzystał udzielone dofinansowanie w kwocie 400,0 tys. zł.

⁴⁰ Osoba bezpośrednio zajmująca się problematyką zamówień/przetargów w Związku.

⁴¹ Dalej: FRKF. W badanym okresie PZPS nie korzystał z dofinansowania na realizację programów (konkursów, zadań ze środków Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów.

⁴² W tym dziewięć zadań ze środków FRKF i jedno ze środków budżetu państwa.

⁴³ Zadania finansowane ze środków budżetu państwa.

W okresie objętym badaniem kwota wykorzystanego i rozliczonego dofinansowania wyniosła ogółem 1704,2 tys. zł (450,0 tys. zł środków budżetu państwa i 1254,2 tys. zł środków FRKF), w tym: w 2019 r. – 170,0 tys. zł (odpowiednio: 50,0 tys. zł w ramach jednej umowy⁴⁴ ze środków budżetu państwa oraz 120,0 tys. zł, w ramach dwóch umów⁴⁵ ze środków FRKF); w 2020 r. – 111,3 tys. zł (ze środków FRKF, w ramach dwóch umów⁴⁶), w 2021 r. – 296,9 tys. zł (ze środków FRKF, w ramach dwóch umów⁴⁷), w 2022 r. – 400,0 tys. zł (ze środków budżetu państwa, w ramach dwóch umów⁴⁸) oraz w 2023 r. – 726,0 tys. zł (ze środków FRKF, w ramach trzech umów⁴⁹). W pierwszym kwartale 2024 r. PZPS nie otrzymał dofinansowania na realizację zadań dotyczących sportu powszechnego. W latach objętych kontrolą dofinansowanie zadań wzrastało, przy czym pomiędzy 2019 a 2023 r. wzrost ten wyniósł 329,4%.

W ramach ww. dwóch programów corocznie zawierano umowę z MSiT, realizując następujące zadania:

- *Siatkówka wśród Gwiazd* – cykl imprez sportowych dla dzieci i młodzieży (kilkanaście turniejów organizowanych na obszarze całego kraju),
- Ogólnopolskie Mistrzostwa w Minisiatkówce o Puchar Kinder+ Sport (jako cykl kilkunastu turniejów organizowanych na obszarze całego kraju⁵⁰), oraz dodatkowo w 2023 r., jako nowe zadanie,
- cykl Turniejów Minipiłki Siatkowej o Puchar Małgorzaty Glinki (kilkanaście turniejów organizowanych na obszarze całego kraju).

(akta kontroli tom I str. 450, tom II str. 13-16)

Najwyższe dofinansowanie w kwocie 1350,0 tys. zł PZPS otrzymał na realizację zadań z programu *Sport Wszystkich Dzieci*, na które wydatkowano ogółem 2350,5 tys. zł, w tym ze środków MSiT 1304,2 tys. zł oraz 1046,3 tys. zł ze środków własnych Związku. Nie wykorzystano i zwrócono do Ministra kwotę 45,8 tys. zł, co stanowiło 3,4% otrzymanych środków

Na zadania w ramach programu *Sport dla Wszystkich* wydatkowano ogółem 873,0 tys. zł, w tym ze środków Ministra 400,0 tys. zł oraz 473,0 tys. zł ze środków własnych Związku. Wykorzystano całość środków udzielonej dotacji.

(akta kontroli tom II str. 13-16)

8. Badaniem objęto cztery umowy o dofinansowanie o najwyższej wartości: dwie w ramach programu *Sport Wszystkich Dzieci* oraz dwie w ramach programu *Sport dla Wszystkich*, tj.:

- a) umowę nr 2023/0151/0039/Sub.B/DS-SWD/12/AC z dnia 19 czerwca 2023 r., na podstawie której udzielono dofinansowania w wysokości 200,0 tys. zł. Całość środków została wykorzystana. Realizowane zadanie dotyczyło komponentu 2. programu *Sport Wszystkich Dzieci*, tj. organizacji imprez sportowych. W ramach umowy zorganizowano 16 turniejów wojewódzkich oraz 17. turniej, jako tzw. wielki finał. Uczestnikami zadania byli dzieci i młodzież, a przedsięwzięcie realizowano bez pobierania opłat od uczestników.

⁴⁴ Umowa nr 2019/0516/0074/UDot/DS./01/KK z 27 września 2019 r.

⁴⁵ Umowa nr 2019/0204/0039/SubB/DS-SWD/9/MP z 27 maja 2019 r. oraz nr 2019/0203/0039/Sub.B/DS-SWD/9/ z 27 maja 2019 r.

⁴⁶ Umowa nr 2020/0251/0039/Su.B/DS.-SWD/9/MP z 16 września 2020 r. oraz nr 2020/0260/0039/Sub.B/DS-SWD/9/MP z 30 września 2020 r.

⁴⁷ Umowy nr 2021/0272/0039/Sub.B/DS-SWD/9/MP z 29 czerwca 2021 r. oraz nr 2021/0314/0039/Sub.B/DS.-SWP/9/MP z 27 lipca 2021 r.

⁴⁸ Umowa nr 2022/1012/0074/UDot/DS/02/KK z 22 sierpnia 2022 r. i nr 2022/1151/0074/UDot/DS/02/KK z 9 września 2022 r.

⁴⁹ Umowa nr 2023/0151/0039/Sub.B/DS-SWD/12/AC z 19 czerwca 2023 r., nr 2023/0153/0039/Sub.B/DS.-SWD/12/AC z 19 czerwca 2023 r. oraz nr 2023/0209/0039/Sub.B/DS-SWD/12/AC z 28 sierpnia 2023 r.

⁵⁰ W 2019 r. pod nazwą: Turniej o puchar Kinder+ Sport, a w 2023 r. pod nazwą: Ogólnopolskie Mistrzostwa o Puchar Kinder Joy of Moving.

PZPS terminowo złożył sprawozdanie końcowe z realizacji zadania (29 stycznia 2024 r.) Zrealizowano założone cele, do których zaliczono: popularyzację i rozwój piłki siatkowej w Polsce (poprzez organizację turniejów na znaczną skalę); podejmowanie działań na rzecz promocji i rozwoju piłki siatkowej w formie amatorskiej; prowadzenie działalności edukacyjnej i wychowawczej w zakresie sportu, zdrowia (uprawianie sportu, jako krzewienie dyscypliny, poszerzania horyzontów, możliwość poznawania nowych ludzi); krzewienie idei fair-play wśród najmłodszych (promowanie uczciwości, właściwych postaw oraz szacunku do drugiego człowieka); przeciwdziałanie patologiom i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży (uprawianie piłki siatkowej, jako czas pod opieką trenerów); promowanie wolontariatu wśród dzieci i młodzieży (podczas turniejów istotną pomoc wnoszą wolontariusze). Liczba uczestników przedsięwzięcia wyniosła 15300, co przekroczyło założenia zadania (plan 15000 osób). Starszy specjalista ds. rozgrywek młodzieżowych w PZPS/koordynator projektu wyjaśnił, że uczestnicy (dzieci/młodzież jako zawodnicy) turniejów są zrzeszeni w klubach, akademiach lub uczniowskich klubach sportowych, w których trenują piłkę siatkową. Ich dane osobowe i właściwe zgody rodziców lub opiekunów prawnych w zakresie obowiązków RODO są w posiadaniu tych klubów oraz w systemie informatycznym (Ogólnopolskim Systemie Ewidencji Klubów i Zawodników).

PZPS nie przysyłał do MSiT comiesięcznych sprawozdań z realizacji zadania w wymaganym zakresie. Wszystkie sprawozdania przesłano dopiero po zrealizowaniu zadania, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli III str. 286-371)

- b) umowę nr 2023/0153/0039/Sub.B/DS-SWD/12/AC z 19 czerwca 2023 r., na podstawie której udzielono dofinansowania w wysokości 350,0 tys. zł. Całość środków została wykorzystana. Realizowane zadanie dotyczyło komponentu 2. programu *Sport Wszystkich Dzieci*, tj. organizacji imprez sportowych. W ramach umowy zorganizowano 18 turniejów na terenie całego kraju, a ich uczestnikami były dzieci i młodzież zrzeszeni w klubach, akademiach lub uczniowskich klubach sportowych. Dane osobowe i właściwe zgody rodziców lub opiekunów prawnych uczestników zarejestrowano w Ogólnopolskim Systemie Ewidencji Klubów i Zawodników. Przedsięwzięcie realizowano bez pobierania opłat od uczestników.

PZPS terminowo złożył sprawozdanie końcowe z realizacji zadania (30 stycznia 2024 r.). Zrealizowano założone cele, do których zaliczono: promocję aktywności fizycznej wśród dzieci; stworzenie możliwości rywalizacji sportowej wśród najmłodszych adeptów piłki siatkowej; podniesienie umiejętności sportowych uczestników, identyfikację i rozwijanie talentów siatkarskich; krzewienie idei fair play wśród najmłodszych; ograniczenie agresji i patologii wśród dzieci; przeciwdziałanie patologiom i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży; promowanie wolontariatu sportowego wśród dzieci i młodzieży. Liczba uczestników przedsięwzięcia wyniosła 2700 osób.

PZPS nie przysyłał do MSiT comiesięcznych sprawozdań z realizacji zadania w wymaganym zakresie. Wszystkie sprawozdania przesłano po zrealizowaniu zadania, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom III str. 372-487)

Objęte sprawdzeniem zadania PZPS zrealizował, pod względem finansowym, zgodnie z umowami o dofinansowanie, w szczególności:

- zapewnił udział środków własnych (minimum 5%) w wymaganej dla danej umowy wysokości, odpowiednio na poziomie 48,5% oraz 6%,
- wysokość kosztów pośrednich nie przekroczyła limitu 10% kosztów bezpośrednich przyznanego dofinansowania i wyniosła 8,7% w zadaniu objętym

- umową nr 2023/0153/0039/Sub.B/DS-SWD/12/AC, a koszty te były zgodne z katalogiem tych kosztów, określonym w programie. W drugiej badanej umowie koszty pośrednie nie wystąpiły;
- zbadane koszty bezpośrednie (odpowiednio dla ww. zadań 52,0% oraz 22,2%) poniesiono zgodnie z katalogiem kosztów określonych w programie i dotyczyły głównie wynajmu obiektów i sprzętu oraz obsługi sędziowskiej, technicznej i medycznej⁵¹.

(akta kontroli tom III str. 286-295, 372-380)

- c) umowę nr 2022/1012/0074/UDot/DS/02/KK z 22 sierpnia 2022 r., na podstawie której udzielono dofinansowania w wysokości 200,0 tys. zł. Całość środków została wykorzystana. Zgodnie z zapisami programu *Sport dla Wszystkich*, realizowane zadanie dotyczyło upowszechniania sportu w środowisku wiejskim (*Aktywna wieś, Organizator sportu w środowisku wiejskim*).

Z wyjaśnień starszego specjalisty ds. rozgrywek młodzieżowych w PZPS/koordynatora projektu wynika, że celem organizacji corocznego cyklu turniejów dla dzieci o Puchar Kinder+ Sport, jest propagowanie piłki siatkowej w ośrodkach, w których nie jest ona jeszcze uprawiana, szczególnie wiejskich lub małomiasteczkowych. Organizując turnieje PZPS korzysta ze wsparcia członków stowarzyszenia, którymi są wojewódzkie związki piłki siatkowej i to one mają za zadanie organizację turniejów w małych miejscowościach, w których systemowe uprawianie sportu w czasie wolnym przez dzieci i młodzież jeszcze nie istnieje. W ramach zadania odbyło się dziewięć turniejów w mniejszych miejscowościach oraz tzw. wielki finał w Hali Arena Gliwice.

PZPS terminowo złożył sprawozdanie końcowe z realizacji zadania (30 stycznia 2023 r.). Zrealizowano założone cele, do których zaliczono m.in.: intensyfikację działań promujących aktywność fizyczną wśród dzieci poprzez zwiększenie chęci do uprawiania aktywności fizycznej; nabycie nowych umiejętności, które wpłyną na dalszy rozwój, a nowe formy treningowe spowodują chęć uczestnictwa w kolejnych treningach i zawodach; zwiększenie działań profilaktycznych ograniczających agresję i patologie poprzez zajęcia sportowe, rekreacyjne, kulturalne, a tym samym potencjalne odciągnięcie dzieci od grup przestępczych i zagrożeń płynących z poszczególnych środowiskach z których pochodzą; wpajanie zasad fair play; podniesienie wiedzy trenerów uczestniczących w turnieju poprzez obserwowanie innych zespołów, konfrontacja szkolenia jako doskonały element podnoszący wiedzę i umiejętności trenerów, a także jako element integrujący środowisko; inicjowanie uprawiania sportu przez rodziców poprzez podążanie za swoimi dziećmi, kibicowanie, wspieranie w zmaganiach; promocję danego regionu/miejsca poprzez imprezy masowe z udziałem przedstawicieli całego kraju. Liczba uczestników tego przedsięwzięcia wyniosła 9000 osób, zaś 970 osób brało udział w obsłudze zadania.

(akta kontroli tom III str. 130-187)

- d) umowę nr 2022/1151/0074/UDot/DS/02/KK z 9 września 2022 r., na podstawie której udzielono dofinansowania w wysokości 200,0 tys. zł. Całość środków została wykorzystana. Zgodnie z zapisami programu *Sport dla Wszystkich*, realizowane zadanie dotyczyło upowszechniania sportu w środowisku wiejskim (*Aktywna wieś, Organizator sportu w środowisku wiejskim*). W ramach zadania odbyły się 22 turnieje w mniejszych miejscowościach, w ramach cyklu *Siatkówka wśród Gwiazd*.

⁵¹ Badanie dotyczyło badania kosztów bezpośrednich czterech z 18 turniejów minipiłki siatkowej, które odbyły się w Tomaszowie Mazowieckim, Szczecinku, Wałczu i Przemysłu oraz Wielkiego Finału w Gliwicach.

PZPS terminowo złożył sprawozdanie końcowe z realizacji zadania (30 stycznia 2023 r.). Zrealizowano założone cele, do których zaliczono m.in.: wzbudzenie zainteresowania piłką siatkową w środowisku dzieci i młodzieży poprzez wybór formy jaką są turnieje piłki siatkowej, której rezultat mierzony jest liczbą uczestników każdego z turniejów; promowanie rozwoju sportu i aktywności fizycznej wszystkich środowisk i grup społecznych, gdzie rezultat jest osiągany poprzez szerokie upowszechnianie turniejów wśród zespołów w całym kraju; promowanie prozdrowotnych, społecznych, wychowawczych i edukacyjnych wartości sportu, gdzie rezultat jest osiągany poprzez pracę organizatorów i trenerów wpajających swoim wychowankom budowanie w sobie poczucia wartości. Liczba uczestników przedsięwzięcia wyniosła 5744 osoby, zaś 514 osób brało udział w obsłudze zadania.

(akta kontroli tom III str. 188-285)

Sprawdzone zadania PZPS zrealizował pod względem finansowym zgodnie z umowami o dofinansowanie, w szczególności stwierdzono, że:

- zapewnił udział środków własnych (minimum 5%) w wymaganej dla danej umowy wysokości, odpowiednio na poziomie 56,7% oraz 51,5%;
- nie wystąpiły koszty pośrednie ponoszone ze środków dotacji;
- zbadane koszty bezpośrednie (odpowiednio dla ww. zadań 20,8% oraz 21,5%) poniesiono zgodnie z katalogiem kosztów określonych w programie, głównie na wynajem hali w Gliwicach (na tzw. wielki finał Pucharu Kinder+ Sport) i zakup sprzętu (piłki siatkarskie, koszulki turniejowe dla uczestników).

W odniesieniu do księgowania kosztów umowy nr 2022/1012/0074/UDot/DS/02/KK stwierdzono błędne ujęcie w analityce do konta 523⁵² kosztów pośrednich w wysokości 10,9 tys. zł, dotyczących zakupu sprzętu i materiałów w związku z realizacją zadania, zamiast prawidłowego zaksięgowania w ramach kosztów bezpośrednich zadania. Na etapie rozliczenia umowy, i sprawozdania do Ministra, koszty pośrednie nie zostały wykazane, a ww. kwota ujęta została prawidłowo w kosztach bezpośrednich, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W ramach ww. umów dotyczących sportu powszechnego nie stosowano regulaminu udzielania zamówień niepublicznych w trakcie realizacji wybranych zadań publicznych przez PZPS. Prezes Zarządu wyjaśnił, że w ramach ogólnopolskich mistrzostw w minisiatkówce odbywa się kilkanaście turniejów wojewódzkich, w których każdy wojewódzki związek piłki siatkowej otrzymuje dofinansowanie do organizacji poszczególnych turniejów, w wysokości kilkunastu tysięcy złotych na turniej. Zgodnie z § 6 ust. 5 ww. regulaminu, zamówienia, których szacunkowa wartość nie przekracza 20 tys. zł, mogą być przeprowadzone z pominięciem przetargu w rozumieniu z art. 70¹ i 70³ - 70⁵ ustawy Kodeks cywilny. W przypadku umowy dotyczącej turnieju o Puchar Małgorzaty Glinki, to Fundacja Małgorzaty Glinki, jako organizator turnieju (i podmiot posiadający wyłączne prawa do organizacji turnieju), przeprowadza konkursy dotyczące usług rozliczanych ze środków dotacji. Informacja w powyższym zakresie przedstawiana jest do PZPS na etapie rozliczenia dotacji.

(akta kontroli tom I str. 497-499, tom III str. 130-133, 188-190)

9. W latach 2019-2024 (I kwartał) PZPS zrealizował zadania (na podstawie 18 umów) w ramach programów Ministra dotyczących sportu młodzieżowego ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, na które otrzymał dofinansowanie w ogólnej wysokości 103 436,5 tys. zł i wykorzystał w kwocie 102 798,2 tys. zł, w tym 12 zadań w ramach *Programu dofinansowania zadań z obszaru wspierania szkolenia sportowego i współzawodnictwa młodzieży*, na które wykorzystał udzielone dofinansowanie w kwocie 52 053,4 tys. zł, dotyczących odpowiednio:

⁵² Konto pn. Kinderki/um.2022/1012/0074/UDot/DS./02/KK.

- sześciu zadań obejmujących szkolenie zawodników kadry narodowej, mające na celu przygotowanie do współzawodnictwa w zawodach międzynarodowych, w tym MŚ i ME; udział reprezentacji Polski w zawodach krajowych lub międzynarodowych, w tym MŚ i ME w młodzieżowych kategoriach wiekowych (tzw. szkolenie centralne);
- sześciu zadań obejmujących szkolenie młodzieży (zawodników) w niepublicznych szkołach mistrzostwa sportowego⁵³ oraz udział w zawodach krajowych lub międzynarodowych, w młodzieżowych kategoriach wiekowych; oraz udział w zawodach krajowych lub międzynarodowych, w młodzieżowych kategoriach wiekowych (tzw. szkolenie grupowe)⁵⁴,
- sześciu zadań w ramach *Programu dofinansowania zadań z obszaru wspierania szkolenia sportowego i współzawodnictwa młodzieży związanych ze szkoleniem młodzieży uzdolnionej sportowo w ośrodkach działających ze wsparciem jednostek samorządu terytorialnego*⁵⁵, na które wykorzystał udzielone dofinansowanie w kwocie 50 744,8 tys. zł.

W latach 2019-2023 kwota wykorzystanego i rozliczonego dofinansowania wyniosła ogółem 102 798,2 tys. zł, w tym: w 2019 r. – 18 493,4 tys. zł (trzy umowy z MSiT), w 2020 r. – 17 291,1 tys. zł (trzy umowy), w 2021 r. – 18 638,7 tys. zł (trzy umowy), w 2022 r. – 22 227,3 tys. zł (sześć umów) oraz w 2023 r. – 26 147,7 tys. zł (trzy umowy). W pierwszym kwartale 2024 r. PZPS nie otrzymał dofinansowania na realizację zadań dotyczących sportu młodzieżowego. W badanym okresie dofinansowanie zadań wzrastało, a wzrost w ww. latach wyniósł 41,7%.

(akta kontroli str. I str. 451, tom II str. 17-32)

W ramach *Programu dofinansowania zadań z obszaru wspierania szkolenia sportowego i współzawodnictwa młodzieży związanych ze szkoleniem młodzieży uzdolnionej sportowo w ośrodkach działających ze wsparciem jednostek samorządu terytorialnego*, corocznie zawierano umowę z Ministrem (w 2022 r. zawarto dwie umowy) i realizowano zadanie dotyczące szkolenia i współzawodnictwa, na które wydatkowano ogółem 77 894,8 tys. zł, w tym 27 150,0 tys. zł ze środków własnych Związku. Nie wykorzystano i zwrócono do Ministra kwotę 5,2 tys. zł udzielonego dofinansowania, co stanowiło 0,1% otrzymanych środków.

W ramach *Programu dofinansowania zadań z obszaru wspierania szkolenia sportowego i współzawodnictwa młodzieży (szkolenie centralne i szkolenie grupowe)* corocznie zawierano dwie umowy z Ministrem (w 2022 r. zawarto cztery). Na powyższe ogółem wydatkowano 58 101,4 tys. zł, w tym 1142,0 tys. zł ze środków własnych Związku oraz 4906,0 tys. zł. z innych źródeł⁵⁶ Nie wykorzystano i zwrócono do Ministra kwotę 633,1 tys. zł udzielonej dotacji, tj. 1,2% otrzymanych środków.

(akta kontroli tom II str. 17-32)

10. Badaniem objęto dwie umowy o dofinansowanie (o najwyższej wartości realizowane), realizowane w ramach *Programu dofinansowania zadań z obszaru wspierania szkolenia sportowego i współzawodnictwa młodzieży*, po jednej z obszaru szkolenia centralnego⁵⁷ i szkolenia grupowego⁵⁸, tj.:

⁵³ PZPS jest organem prowadzącym dwóch Niepublicznych Szkół Mistrzostwa Sportowego (dalej: NSMS), tj. liceów ogólnokształcących w Spale (powiat Tomaszów Mazowiecki) oraz w Szczyrku (powiat Bielsko-Biała).

⁵⁴ Na podstawie łącznie 12 umów, w tym sześć umów dotyczących szkolenia centralnego (po jednej umowie w latach 2019-2021 i w 2023 r. oraz dwie w 2022 r.) oraz sześciu umów dotyczących szkolenia grupowego (po jednej umowie w latach 2019-2021 i w 2023 r. oraz dwie w 2022 r.).

⁵⁵ Na podstawie łącznie sześciu umów (po jednej umowie w latach 2019-2021 i w 2023 r. oraz dwie w 2022 r.).

⁵⁶ Wpłaty dwóch starostw powiatowych, na terenie których zlokalizowano dwie NSMS (3900,0 tys. zł), wpłaty adresatów zadania oraz wpłaty sponsorów.

⁵⁷ Umowa nr 2023/0068/0039/SubB/DSW z 6 kwietnia 2023 r. na zadanie Wspieranie szkolenia sportowego i współzawodnictwa młodzieży – szkolenie centralne.

⁵⁸ Umowa nr 2023/0067/0039/SubB/DSW z dnia 6 kwietnia 2023 r. na zadanie Wspieranie szkolenia sportowego i współzawodnictwa młodzieży – szkolenie grupowe w NSMS.

a) umowę nr 2023/0068/0039/SubB/DSW z 6 kwietnia 2023 r. (szkolenie centralne), na podstawie której udzielono dofinansowania w wysokości 7500,0 tys. zł. Wykorzystano kwotę 7429,9 tys. zł, a różnicę w wysokości 70,1 tys. zł zwrócono w następujących terminach: w przewidzianym w umowie, tj. 15 stycznia 2024 r. – 47,1 tys. zł, a następnie w terminie późniejszym: 30 stycznia 2024 r. – 19,3 tys. zł oraz 28 lutego 2024 r. – 3,7 tys. zł. Dyrektor DSW pismem z 22 lutego 2024 r. przyjął sprawozdanie w części finansowej i ustalił do zwrotu kwotę łączną 70,1 tys. zł, w tym z tytułu niewykorzystania dotacji – 66,4 tys. zł i pobrania w nadmiernej wysokości 3,7 tys. zł. W związku z powyższym ustalił terminy zwrotu ww. kwot, od których zostaną naliczone właściwe odsetki, odpowiednio na 22 lutego 2024 r. (dla dotacji podlegającej zwrotowi) i 8 marca 2024 r. (dla dotacji pobranej w nadmiernej wysokości). PZPS dokonał zwrotu w terminach wskazanych w piśmie dyrektora DSW.

Zastępca dyrektora finansowego ds. księgowych w PZPS wyjaśniła, że pobranie dotacji w nadmiernej wysokości wynikało z błędu arytmetycznego w zakresie przestrzegania limitu procentowego kosztów pośrednich w stosunku do wysokości kosztów bezpośrednich. Przyczyniło się do tego zmniejszenie pierwotnej kwoty dotacji⁵⁹ zgodnie z aneksem nr 2 do umowy. Błąd powstał na etapie rozliczenia końcowego i został zidentyfikowany przez MSiT na etapie przyjęcia sprawozdania końcowego. Po skorygowaniu błędu (i zwrocie 3,7 tys. zł) limit procentowy kosztów pośrednich w stosunku do kosztów bezpośrednich wyniósł 6,14%, tj. był zgodny z zapisami umowy.

(akta kontroli II str. 290-300)

Zgodnie z wymaganymi terminami, PZPS informował Ministra o stanie realizacji zadania, tj.: sprawozdanie za pierwsze półrocze 2023 r. przekazano 31 sierpnia 2023 r., za okres do listopada włącznie - 30 listopada 2023 r., a sprawozdanie końcowe w dniu 30 stycznia 2024 r. PZPS częściowo osiągnął zakładane cele i efekty zadania polegające na tym, że:

- w piłce siatkowej halowej spośród pięciu młodzieżowych kadr narodowych, które wzięły udział w MŚ cele, które określono jako zajęcie określonego miejsca lub przedziału miejsc, zrealizowały dwie kadry;
- w siatkówce plażowej spośród ośmiu młodzieżowych kadr narodowych, które wzięły udział w MŚ i ME cele, które określono jako zajęcie określonego miejsca lub przedziału miejsc, zrealizowały cztery kadry.

Kierownik Zespołu Siatkówki Plażowej i Halowej Młodzieżowej w PZPS wyjaśniła, że wyniki sportowe uzyskane w zawodach nie mogą być bezpośrednio celem szkolenia, lecz jego efektem, który spełnia funkcję kontroli szkolenia w danym okresie. Mają to być wyznaczniki zarówno dla trenerów jak i młodzieży. Skład kadr narodowych w kategoriach młodzieżowych budowany jest w oparciu o zawodników perspektywicznych, bez których nich nie można byłoby budować kadr seniorskich na przyszłość. Nie zawsze cele wynikowe w kategoriach młodzieżowych są osiągane. Najważniejszy jest awans do turniejów finałowych zawodów mistrzowskich (ME, MŚ), aby mieć możliwość grania na najwyższym poziomie sportowym. I tak w 2023 r. z wyjątkiem jednej kategorii wiekowej (U19 chłopców), wszystkie reprezentacje młodzieżowe, zarówno halowe jak i plażowe awansowały do turniejów finałowych zawodów mistrzowskich i były bardzo blisko wyznaczonych celów wynikowych. Celem pracy młodzieżowych kadr narodowych jest przede wszystkim przygotowanie zaplecza dla kadr seniorskich.

Liczba zawodników ogółem uczestniczących ww. zadaniu (wg kategorii przynależności kadry narodowej) to 277, w tym: kadra narodowa młodzieżowców –

⁵⁹ Pierwotna wysokość dofinansowania miała wynieść 7800,0 tys. zł.

76, kadra narodowa juniorów – 87 oraz jako inne kategorie – 114 (młodzik, młodziczka). Ponadto w zadaniu uczestniczyło 14 trenerów głównych w kadrach narodowych.

(akta kontroli II str. 290-387)

b) umowę nr 2023/0067/0039/SubB/DSW z 6 kwietnia 2023 r., trzykrotnie aneksowaną (szkolenie grupowe). Udzielona kwota dofinansowania wyniosła 6740,0 tys. zł, wykorzystano kwotę 6717,9 tys. zł, a różnicę w wysokości 22,1 tys. zł zwrócono w terminie 30 stycznia 2024 r. – 20,4 tys. zł, 31 stycznia 2024 r. oraz 28 lutego 2024 r. – 1,7 tys. zł. Dyrektor DSW pismem z 21 lutego 2024 r. przyjął sprawozdanie w części finansowej i ustalił do zwrotu kwotę łączną 22,1 tys. zł, w tym z tytułu niewykorzystania dotacji – 20,5 tys. zł i pobrania w nadmiernej wysokości 1,6 tys. zł i w związku z powyższym ustalił terminy zwrotu ww. kwot, od których zostaną naliczone właściwe odsetki na 21 lutego 2024 r. (dla dotacji podlegającej zwrotowi) i na 7 marca 2024 r. (dla dotacji pobranej w nadmiernej wysokości). PZPS dokonał zwrotu w terminach wskazanych w piśmie dyrektora DSW.

Zgodnie z wymaganymi terminami PZPS sprawozdał do Ministra stan realizacji zadania, tj.: sprawozdanie za pierwsze półrocze 2023 r. przekazano 31 sierpnia 2023 r., za okres do listopada włącznie - 30 listopada 2023 r., a końcowe 29 stycznia 2024 r. (wraz z korektą 30 stycznia).

PZPS osiągnął zakładane cele i efekty zadania, które polegały na szkoleniu obejmującym uczniów i uczennic NSMS realizowane dla dziewcząt w siatkówce halowej w Szczyrku, chłopców w siatkówce halowej oraz w siatkówce plażowej dziewcząt i chłopców w Spale. Celem szkolenia było przygotowanie kandydatów i kandydatek do reprezentacji młodzieżowych i seniorskich w siatkówce halowej, poprzez udział w rozgrywkach ligowych na poziomie I, II i III ligi oraz udział w turniejach plażowych do reprezentacji młodzieżowych i seniorskich w siatkówce plażowej. Realizacja zadania obejmowała szkolenie w NSMS w Spale i Szczyrku w siatkówce halowej i plażowej w trybie zgrupowania stacjonarnego w oparciu o obiekty COS Spała i COS Szczyrk.

Liczba zawodników ogółem uczestniczących ww. zadaniu (łącznie dla obu NSMS) to 120. Ponadto w zadaniu uczestniczyło 25 trenerów/szkoleniowców.

(akta kontroli II str. 230-239)

Badane zadania PZPS zrealizował zgodnie z umowami o dofinansowanie i Programem Ministra, w szczególności:

- zapewnił udział środków własnych w wymaganej dla danej umowy wysokości,
- wysokość kosztów pośrednich nie przekroczyła limitu 10% kosztów bezpośrednich przyznanego dofinansowania, zaś w kosztach pośrednich wynagrodzenia za obsługę zadania nie stanowiły więcej niż 70 % kosztów pośrednich,
- zbadane koszty bezpośrednie (odpowiednio dla ww. zadań 20,3% oraz 21%) poniesiono zgodnie z katalogiem kosztów określonych w programie, głównie na zakwaterowanie, wyżywienie, transport zawodników, wynagrodzenia trenerów, asystentów trenera i fizjoterapeutów.

(akta kontroli II str. 240-289)

11. Zgodnie z postanowieniami umów o dofinansowanie realizacji zadania publicznego, zleceniobiorca wydatkujący środki w ramach dofinansowania był zobowiązany do stosowania przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁶⁰ w zakresie, w jakim ustawa ta ma zastosowanie

⁶⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm. Dalej: ustawa Pzp.

do zleceniobiorcy i realizowanego przez niego zadania. Zleceniobiorca zawierający umowy, do których nie znajdują zastosowania przepisy ww. ustawy, zobowiązany był wydatkować środki w sposób celowy, oszczędny i konkurencyjny, w trybie przetargu, zgodnie z art. 70¹ i 70³ Kodeksu cywilnego, chyba że charakter umowy lub jej przedmiot czynią niezasadnym zastosowanie formy przetargu lub przepisy szczególne przewidują inną formę i tryb zawierania umowy. Zleceniobiorca został również zobowiązany, aby ogłoszenie, o którym mowa w art. 70¹ § 2 Kodeksu cywilnego, było kierowane do możliwie nieograniczonego kręgu adresatów.

W odniesieniu do objętych badaniem umów o dofinansowanie zadania publicznego w ramach sportu powszechnego i młodzieżowego, Związek nie stosował ustawy Pzp. Prezes Zarządu PZPS wyjaśnił, że Związek co do zasady nie jest zobligowany do stosowania przepisów ustawy Pzp. Jediną sytuacją, w której PZPS musiałby stosować tę ustawę byłaby sytuacja, w której łącznie spełnione są warunki dotyczące zamówienia: 1) ponad 50% wartości udzielanego przez ten podmiot zamówienia jest finansowane ze środków publicznych lub zamawiających publicznych zobowiązanych do stosowania ustawy Pzp, 2) wartość zamówienia jest równa lub przekracza progi unijne - mowa o kwocie 23.969.275 zł netto dla robót budowlanych, 3) przedmiotem zamówienia są roboty budowlane w zakresie inżynierii lądowej lub wodnej, budowy szpitali, obiektów sportowych, rekreacyjnych lub wypoczynkowych, budynków szkolnych, budynków szkół wyższych lub budynków wykorzystywanych przez administrację publiczną lub usługi związane z takimi robotami budowlanymi.

(akta kontroli tom I str. 493-495)

12. W latach 2019-2024 (I kwartał) dofinansowania/dotacji ze środków publicznych Związkowi udzieliły dwie jednostki samorządu terytorialnego:

- miasto Wrocław w 2019 r. na realizację zadania publicznego pn. *Promocja Wrocławia przez organizację i przeprowadzenie Interkontynentalnego FIVB Turnieju Kwalifikacyjnego Kobiet do Igrzysk Olimpijskich Tokio 2020*⁶¹ w kwocie 500,0 tys. zł. Dofinansowanie wykorzystano w całości i rozliczono zgodnie z umową na podstawie właściwego sprawozdania, w którym przedstawiono zakładane i osiągnięte cele, tj. miasto Wrocław otrzymało tytuł Gospodarza Turnieju Kwalifikacyjnego do Igrzysk Olimpijskich Tokio 2020 w piłce siatkowej, który odbył się we wrocławskiej hali Orbita od 2 do 4 sierpnia 2019 r. Transmisja ze wszystkich meczów Turnieju prowadzona została na kanale Polsat Sport, a spotkania z udziałem reprezentacji Polski transmitowane były dodatkowo przez telewizję publiczną. Oglądalność meczów wyniosła ponad 1,5 mln widzów.
- miasto Gliwice w 2021 r. na realizację zadania publicznego pn. Organizacja Ogólnopolskiego Turnieju Minisiatkówki⁶² w kwocie 250,0 tys. zł. Dofinansowanie wykorzystano w całości i rozliczono zgodnie z umową na podstawie właściwego sprawozdania, w którym przedstawiono zakładane i osiągnięte cele, tj. w szczególności organizacja Turnieju dla 180 drużyn, produkcja filmu oraz opracowanie i publikacja ośmiu artykułów promujących Turniej na stronie internetowej PZPS, rozpowszechnianie piłki siatkowej, wychowania przez sport, propagowanie zdrowego stylu życia, aktywizacja dzieci i młodzieży, szerzenie zasad fair play.

Rozliczenia obu umów/zadań publicznych zostały przyjęte i zaakceptowane przez dotujące samorządy.

(akta kontroli tom III str. 94-110)

W latach 2019-2024 (I kwartał) Związek otrzymał środki z tytułu dwóch umów sponsorskich od jednej spółki z udziałem Skarbu Państwa – PKN Orlen S.A., tj.:

⁶¹ Zadanie objęte umową D/BSR/2419/1/2019 z 17 lipca 2019 r.

⁶² Zadanie objęte umową KSP.526.6.18.2021 CRU:955/21 z 1 kwietnia 2021 r.

- umowy nr SM/386/2018 z 17 stycznia 2019 r. na sponsorowanie Związku, w tym sponsorowanie Reprezentacji Halowej, Reprezentacji Plażowej, Młodzieżowej Reprezentacji Halowej, Młodzieżowej Reprezentacji Plażowej, Eventów, Programu Społecznego i Siatkarskich Ośrodków Szkolnych w sezonach rozgrywkowych 2019, 2020, 2021, 2022;
- umowy nr MS/SES/26/2023 z 13 lutego 2023 r. na sponsorowanie Związku, w tym sponsorowanie Reprezentacji Halowej, Reprezentacji Plażowej, Młodzieżowej Reprezentacji Halowej, Młodzieżowej Reprezentacji Plażowej, Eventów, Programu Społecznego i Siatkarskich Ośrodków Szkolnych w sezonach rozgrywkowych 2023, 2024, 2025, 2026;

Zgodnie z ww. umowami, cyklicznie PZPS składał raporty z realizacji świadczeń nimi objętymi. Wszystkie raporty, w badanym okresie, zostały potwierdzone i przyjęte protokołami ich odbioru przez stronę sponsorującą tym samym zaakceptowano zrealizowanie świadczeń umownych.

W badanym okresie PZPS nie pozyskał na statutowe zadania Związku związane ze szkoleniem sportowym i współzawodnictwem sportowym finansowania z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli tom III str. 111-129)

Prezes Zarządu PZPS wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą Związek nie korzystał z środków zewnętrznych, w tym unijnych, gdyż oferowane w tym czasie programy wsparcia nie wpisywały się bezpośrednio, a nawet pośrednio w zadania realizowane i planowane przez PZPS. Zaadaptowanie programów oferowanych przez podmioty/agendy UE wymagałyby tworzenia nowych obszarów działalności Związku, niekoniecznie związanych z jego zadaniami statutowymi. Istotna część programów w zakresie upowszechniania sportu poprzez siatkówkę, finansowana jest z środków publicznych i zmiany uporządkowanego modelu mogłyby rodzić zakłócenia, w wielu z zadań realizowanych przez Związek. Podmioty wspierające zastrzegają sobie rodzaj wyłączności wobec innych podmiotów, istnieją też istotne ograniczenia związane ze zobowiązaniami PZPS wobec FIVB i CEV. Ponadto Związek nie posiada odrębnej struktury zajmującej się stricte przygotowywaniem aplikacji dla funduszy unijnych, a koszty realizacji tego rodzaju zadań przez podmioty zewnętrzne są znaczne. Jednocześnie Związek na bieżąco monitoruje oferty podmiotów zewnętrznych, w tym UE w zakresie sportu, czego przykładem jest aplikacja złożona przez Fundację Polska Siatkówka, której fundatorem jest Związek, w programie Erasmus+ „Partnerstwo na rzecz współpracy w dziedzinie sportu”, w którym mogą brać udział organizacje pożytku publicznego.

(akta kontroli tom I str. 492-493)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. PZPS przeprowadził w okresie 24-26 sierpnia 2022 r. zgrupowanie zagraniczne (w Kienbaum, Niemcy) dla seniorek w piłce siatkowej halowej bez uzyskania pozytywnej opinii Zespołu Metodycznego przy Instytucie Sportu-PIB w Warszawie oraz zgody Ministra lub dyrektora DSW.

Zgodnie z rozdziałem VII. Zasady realizacji zadań, punkt 3. Zasady realizacji procesy szkolenia, podpunkt 5) *Programu - Ministra Sportu i Turystyki - dofinansowania ze środków budżetu państwa zadań związanych z przygotowaniem zawodników kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich oraz przygotowaniem i udziałem w mistrzostwach świata i Europy w sportach olimpijskich w 2022 roku*⁶³, organizacja zgrupowań i konsultacji

⁶³ Program z grudnia 2021 r.

zagranicznych jest możliwa po uzyskaniu pozytywnej opinii Zespołu Metodycznego i zaakceptowaniu przez dyrektora DSW. W odniesieniu do ww. zgrupowania zagranicznego PZPS nie otrzymał opinii Zespołu Metodycznego i nie uzyskał formalnej zgody dyrektora DSW (w dniu 3 sierpnia 2022 r. opiekun dyscypliny w DSW poinformował Związek, w formie mailowej, o wyrażeniu zgody na realizację ww. zgrupowania).

Prezes Zarządu PZPS wyjaśnił: PZPS nie otrzymał do wglądu pisma dotyczącego udzielenia rzeczowej zgody. 3 sierpnia 2022 r. uzyskano zgodę DSW na realizację zgrupowania zagranicznego dla grupy szkolenia seniorka hala w Kienbaum zaplanowanego w terminie 24-26 sierpnia 2022 r. O zgodę wystąpiono w trybie wskazanym w *Programie dofinansowania ze środków budżetu państwa zadań związanych z przygotowaniem zawodników kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich oraz przygotowaniem i udziałem w mistrzostwach świata i Europy – dział VIII: Warunki realizacji i rozliczenia umowy, pkt. 4 Zleceniobiorca zobowiązany jest poinformować w formie elektronicznej Departament Sportu Wyczynowego o zmianach: terminu, miejsca realizacji akcji i liczby osób wraz z uzasadnieniem dla zmian, przed terminem ich realizacji oraz uzyskać ich akceptację*. Przyjęto, że uzyskana zgoda od opiekuna dyscypliny w DSW jest wydana w oparciu o zgodę dyrektora DSW i pozytywną opinię Zespołu Metodycznego. O konieczności pozytywnej opinii Zespołu Metodycznego do realizacji zgrupowania/konsultacji zagranicznej stanowi *dział VII. Zasady Realizacji Zadań (ww. Programu), pkt 3 Zasady realizacji procesu szkolenia, ppkt 5) „Organizacja zgrupowań i konsultacji zagranicznych jest możliwa wyłącznie po uzyskaniu pozytywnej opinii Zespołu i zaakceptowaniu przez Dyrektora DSW”*. Dział VII nie precyzuje ścieżki ani trybu uzyskiwania opinii Zespołu Metodycznego. Przyjęto zatem, że uzyskana zgoda od opiekuna dyscypliny w DSW MSiT jest wydana w oparciu o zgodę dyrektora DSW oraz pozytywną opinię Zespołu Metodycznego. Nadto, w przypadku zaistnienia potrzeby uzupełnienia wystąpienia w formie elektronicznej o dodatkową dokumentację wymaganą do skompletowania przez PZPS, oczekiwano przedmiotowych wskazówek w tym aspekcie od opiekuna dyscypliny w DSW. Zaznaczenia wymaga, że Zespół Metodyczny jest jednostką doradczą dla MSiT wydającą opinie merytoryczne do wnioskowanych przez PZS-y wniosków, m.in. w zakresie zmian harmonogramu. Punktem kontaktowym występowania o zmiany w trybie wskazanym w dziale VIII Programu jest opiekun dyscypliny w DSW. Ponadto ewentualne niedopatrzienia formalne mogłyby być uzupełniane nawet po realizacji omawianej akcji, w przypadku zaistnienia takiej konieczności wedle wskazań MSiT – wskazania takiego nie było, zarówno przy zgłaszaniu kolejnych zmian, jak i przy rozliczeniu formalnym umowy na zakończenie sezonu 2022.

(akta kontroli tom I str. 488-489; tom III str. 66-73, 82-93)

NIK wskazuje, że wymagania Programu z grudnia 2021 r. jednoznacznie określają, że Związek powinien posiadać zgodę wydaną przez dyrektora DSW przed realizacją zgrupowania lub konsultacji zagranicznych, co pozwoliłoby na zachowanie działania zgodnie z wymogami ww. Programu oraz umowy o dofinansowanie.

2. PZPS w ramach dwóch umów o dofinansowanie zadań przez Ministra, nieterminowo składał do MSiT comiesięczne sprawozdania częściowe z realizacji zadań, a za jeden miesiąc nie złożył sprawozdania częściowego z realizacji zadania. Sprawozdania przesłano do MSiT zbiorczo dopiero w dniu 24 stycznia 2024 r.

PZPS zobowiązany był w ramach realizacji zadań dofinansowanych z programu *Sport Wszystkich Dzieci* przysłać do MSiT, zgodnie z §10 dwóch umów o dofinansowanie nr 2023/0151/0039/Sub.B/DS-SWD/12/AC z 19 czerwca 2023 r. oraz nr 2023/0153/0039/Sub.B/DS-SWD/12/AC z 19 czerwca 2023 r., comiesięczne sprawozdania zawierające: informacje na temat wysokości środków wydatkowanych na realizację programu, opis przebiegu realizacji projektu, opis realizacji założonego harmonogramu, informację dotyczącą regulowania bieżących i zaległych zobowiązań finansowych, informację dotyczącą ryzyka i zagrożeń wynikających z bieżącej realizacji projektu. PZPS wszystkie sprawozdania - dotyczące obu ww. umów o dofinansowanie - przesłał zbiorczo 24 stycznia 2024 r. drogą elektroniczną, w tym:

- sprawozdania łączne za okres styczeń-sierpień 2023 r. dla umowy nr 2023/0151/0039/Sub.B/DS-SWD/12/AC oraz odrębne za okresy miesięczne, tj. wrzesień, październik, listopad i grudzień 2023 r.;
 - sprawozdania łączne za okres styczeń-czerwiec 2023 r. dla umowy nr 2023/0153/0039/Sub.B/DS-SWD/12/AC oraz odrębne za okresy miesięczne, tj. lipiec, wrzesień, październik, listopad i grudzień 2023 r.
- Sprawozdania za sierpień nie przesłano.

Prezes Zarządu PZPS wyjaśnił, że comiesięczne sprawozdania nie były przysyłane cyklicznie ze względu na natłok innych działań wynikających z realizacji tychże umów. Był to nowy zapis wprowadzony przez MSiT, który nie został w porę wdrożony do realizacji. Monitoring działań, tak czy inaczej był prowadzony i zostało to udokumentowane zdjęciami w sprawozdaniu merytorycznym z wykonania zadania. Sprawozdanie za sierpień 2023 r. nie zostało sporządzone omyłkowo, ponieważ w sierpniu 2023 r. nie odbył się żaden turniej, który był objęty dofinansowaniem, a co za tym idzie żadne środki w tym miesiącu nie były wydatkowane.

(akta kontroli tom I str. 491-492, tom III str. 286-287, 299-309, 372-374, 381-389)

NIK wskazuje, że terminowe składanie sprawozdań częściowych jest ważnym elementem okresowego monitorowania realizacji dofinansowanych zadań, pozwalającym Ministrowi na stałą ocenę stanu wykonania zadań w trakcie ich realizacji.

3. PZPS nieprawidłowo ujął w ewidencji księgowej na koncie 523-1-7-2 pn. *Kinderki/um.2022/1012/0074/UDot/DS./02/KK* koszty pośrednie w wysokości 10 878,05 zł dotyczące zakupu sprzętu i materiałów, które w realizacji danego zadania/umowy nie wystąpiły, zamiast prawidłowego ich zaksięgowania w kosztach bezpośrednich zadania. Stanowiło to naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września o rachunkowości⁶⁴, ponieważ dowód księgowy zawierał nieprawidłowe stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania na nieprawidłowym koncie księgowym.

Błędnie ujęto w analizie do ww. konta 523 pn. *Kinderki/um.2022/1012/0074/UDot/DS./02/KK* koszty pośrednie w wysokości 10 878,05 zł dotyczące zakupu sprzętu i materiałów⁶⁵, które w realizacji danego zadania nie wystąpiły, zamiast prawidłowego ich zaksięgowania w kosztach bezpośrednich zadania. Na etapie rozliczenia (sprawozdania z realizacji zadania) umowy o dofinansowanie koszty pośrednie nie zostały wykazane i dofinansowane ze środków Ministra, co było

⁶⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, za zm.

⁶⁵ Wg programu MSiT *Sport dla Wszystkich* z 20 stycznia 2022 r., w dziale VII pkt 4 lit. a) określono przeznaczenie kosztów bezpośrednich - sprzęt sportowy niezbędny do realizacji zadania. Wykazany przez Związek sprzęt dotyczył piłek siatkowych halowych marki Molten.

prawidłowe, a ww. kwota 10 878,05 zł ujęta została właściwie w kosztach bezpośrednich zadania.

Zastępca Dyrektora Finansowego ds. księgowych w PZPS wyjaśniła: W ewidencji wydatków związanych z niniejszym projektem koszty zakupu sprzętu w kwocie 10 878,05 zł zostały omyłkowo zaksięgowane na koncie 523-1-7-2 pn. Zakup sprzętu, materiałów, urządzeń biurowych. Koszty te prawidłowo powinny zostać zaksięgowane na koncie 523-2-6 pn. Inne koszty bezpośrednie. Zarówno wniosek jak i rozliczenie końcowe projektu (pkt II. Część finansowa) nie uwzględniały rozliczenia kosztów pośrednich. Koszt zakupu sprzętu w kwocie 10 878,05 zł został poprawnie rozliczony w pozycji II. Część finansowa. Koszty bezpośrednie pkt 1.1.

(akta kontroli tom III str. 130-133, 142-143)

4. PZPS dokonał zwrotu niewykorzystanych środków dotacji po 15 stycznia roku następnego, czyli po terminie określonym w umowach o dofinansowanie realizacji zadania publicznego w odniesieniu do trzech badanych umów, tj.:
- z naruszeniem postanowień § 6 ust. 2 w związku z § 2 ust. 1 umowy nr 2022/0087/0074/UDot/40/DSW z 7 kwietnia 2022 r. dotyczącej przygotowania zawodników kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich oraz przygotowania i udział w MŚ i ME w sportach olimpijskich w 2022 r. – zwrotu niewykorzystanych środków w wysokości 17 212,47 zł, w tym odsetek w kwocie 54 zł dokonano 9 marca 2023 r.;
 - z naruszeniem postanowień § 8 ust. 2 w związku z § 2 ust. 1 umowy nr 2023/0068/0039/SubB/DSW z 6 kwietnia 2023 r. dotyczącej wspierania szkolenia sportowego i współzawodnictwa młodzieży (szkolenie centralne) – zwrotu niewykorzystanych środków w łącznej wysokości 23 245,26 zł (wraz z odsetkami), z czego w dniu 30 stycznia 2024 r. dokonano zwrotu kwoty 19 540,30, w tym 223 zł odsetek oraz w dniu 28 lutego 2024 r. kwoty 3704,96 zł, w tym 9 zł odsetek;
 - z naruszeniem postanowień § 8 ust. 2 w związku z § 2 ust. 1 umowy nr 2023/0067/0039/SubB/DSW z dnia 6 kwietnia 2023 r. dotyczącej wspierania szkolenia sportowego i współzawodnictwa młodzieży (szkolenie grupowe) – zwrotu niewykorzystanych środków w łącznej wysokości 22 380,12 zł (wraz z odsetkami), z czego w dniu 30 stycznia 2024 r. dokonano zwrotu kwoty 20 671,84 zł, w tym 236 zł odsetek, w dniu 31 stycznia 2024 r. kwoty 47,79 zł oraz w dniu 28 lutego 2024 r. kwoty 1647,49 zł⁶⁶.

(akta kontroli tom II str. 5, 30-31)

Prezes Zarządu PZPS wyjaśnił: Zawierając umowy PZPS zobowiązał się do wykorzystania przyznanych środków dotacyjnych zgodnie z celem, na jaki je uzyskał i na warunkach w nich określonych. Związek niewykorzystane środki finansowe jest zobowiązany zwrócić w terminie 15 dni od dnia wskazanego jako termin końcowy wykonania zadania na rachunek bankowy Ministerstwa. Od niewykorzystanych środków finansowych zwróconych po upływie tego terminu nalicza się odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych do dnia dokonania zwrotu. PZPS zobowiązany jest również do sporządzenia i przedstawienia Ministrowi sprawozdań cząstkowych (jeśli są wymagane) we wskazanych w umowie terminach oraz sprawozdania końcowego pod względem merytorycznym i finansowym z wykonania zadania publicznego w terminie 30 dni od dnia zakończenia jego realizacji.

⁶⁶ Ze względu na wysokość odsetek w kwocie poniżej 8,7 zł odsetek za zwłokę nie zapłacono na podstawie przepisu art. 54 §1 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383, ze zm.).

Zwrot częściowo niewykorzystanych środków finansowych w terminie 15 dni od dnia wskazanego jako termin końcowy wykonania zadania nie pociąga za sobą konieczności naliczenia odsetek. Jednakże termin zwrotu niewykorzystanych środków finansowych nie jest tożsamy z terminem przedstawienia sprawozdania końcowego z realizacji zadania, który, jak wspomniano powyżej, określony został na 30 dni od dnia zakończenia zadania. PZPS dokłada starań, aby sprawozdanie z realizacji zadania publicznego było sporządzone w sposób rzetelny i bezbłędny oraz z jak najlepszą wiedzą. Dlatego w wyniku weryfikacji i analizy dokumentacji merytorycznej i dowodów księgowych na etapie przygotowania ostatecznego rozliczenia dotacji mogą zostać zidentyfikowane dodatkowe środki finansowe (ponad te przypisane do zwrotu w terminie 15 dni), które powinny zostać zwrócone do Ministerstwa wraz z odsetkami jak od zaległości podatkowych za okres od dnia powstania zobowiązania do dnia dokonania zwrotu. Przedłożone sprawozdanie końcowe z realizacji zadania publicznego podlega weryfikacji i zatwierdzeniu przez Ministra. Jeżeli w wyniku weryfikacji sprawozdania Minister wskaże, że część dotacji została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, pobrana nienależnie lub w nadmiernej wysokości, kwota wskazana podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak od zaległości podatkowych, liczonymi za okres od dnia wskazanego w „Informacji o przyjęciu rozliczenia” do dnia terminu zwrotu.

(akta kontroli tom I str. 529-530)

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Wywiązywanie się z obowiązku uzyskiwania zgody Dyrektora DSW na organizację zgrupowań i konsultacji zagranicznych przed ich realizacją, wraz z uzyskaniem pozytywnej opinii Zespołu Metodycznego.
2. Przekazywanie sprawozdań z realizacji umów o dofinansowanie zadań ze środków dotacji Ministra Sportu i Turystyki w terminach określonych w umowach o dofinansowanie.
3. Ujmowanie w ewidencji księgowej kosztów dofinansowanych ze środków otrzymywanych na realizację zadań w ramach programów Ministra Sportu i Turystyki zgodnie z rodzajem tych kosztów.
4. Dokonywanie zwrotu niewykorzystanych środków z dotacji do Ministerstwa Sportu i Turystyki w terminach określonych w umowach o dofinansowanie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 30 sierpnia 2024 r.

Kontroler
Tomasz Świstak
główny specjalista kontroli
państwowej

-//-

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie
Dyrektor
Z up.
p.o. wicedyrektora
Urszula Klimska

-//-

.....
podpis